

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam
156. szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi július 14

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj havonta 60 lej. — külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdalalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdalalon 8 lej négyzetcentiméterenként, Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 85.

MA: LÁSSUK DICSŐSZENTMÁRTONT!

Vajudó feleletek

Írta: Ligeti Ernő

Mostanában itt és ott is feltűnnek olyan közirói megnyilatkozások, amelyek élénken figyelmeztetnek bennünket az erdélyi magyar élet változásaira. E lap hasábjain pedig már régóta megéreződik az a felismerés, hogy nincs veszedelmesebb, mint az ölbetett kéz politikája. Egy egész világ vajudik körülöttünk és a csillagzatok körforgásában nem áthatatjuk magunkat azzal, hogy csak az erdélyi magyarság szellemi glóbusza mozdulatlan. Lám, Tahéry Géza, odahaza Nagyváradon, cikksorozatot indított meg, amely újlag felméri a kisebbségek, jelesen a magyar kisebbség erkölcsi, anyagi és szellemi birtokállományát és kellő őszinteséggel vonja le a megiszivlelendő tanulságokat. Krenner Miklós, a nagyszerű „Spektátor”, a belső és külső magyar sajtóban hangoztatja a „magyar gond”-ot és ismét és ismét sürgeti az erők, célok és eszközök áttekintését. Molter Károly Marosvásárhelyen éppen a Brassói Lapokban hívta fel a figyelmet Ferenczy Zsigmond exkórpviselő kisebbség-társadalmi mozgalmára, amely bizonyos rendszerezéssel keresi a módot, hogy megelevenedett társadalmi életünk a mozgás és cselekvés síkjára tévessék át. De ha ez a többfajta megmozdulás nem is született, sőt robbant volna ki egyazon időben, akkor is beszélgetésekből, kötetlen eszmecserekből, egyszerű emberek spontán megnyilatkozásaiból már régóta megállapítható, hogy társadalmunk legkülönbözőbb kategóriáinak véleménye nem mindenben fedi azt a felfogást, amely nagy általánosságban íráshoz és szóhoz felszínre került és úgyszólván félhivatalos véleménnyé válik. Most például járom a magyar vidéket. Különböző városokban fordulok meg és szinte kísérteties, hogy a legtöbb helyen még az egyező állás pontok kifejezésére is ugyanazokat a szavakat és fogalmi megjelöléseket használják, amiket mi odahaza törzsszótárunknál immár beidegzetten használni szoktunk.

Alapjában véve ebben nincs is semmi kísérteties. Nem csak a magyar életben, de más népek életében is már nem a parlamentben, nem a vezető közületekben formálódik az együttélés új alkata, hanem vidéken, társadalmakban, baráti körökben, a közvéleménynek megannyi elrejtette buvóhelyén. Új konszenzus termelődött ki lassanként, amely sok helyen már megtalálta a maga életformáját, még akkor is, ha ez nem végleges. Változtatott, ha mindjárt meggondolatlanul is, de változtatott; láthatóvá tett olyan belső problémákat, amelyek eddig nem voltak láthatók: talán teljesen hozta a homloktérbe, az élet világlátásába, de meg kellett tennie, mert csak így volt képes felvenni a küzdelmet minden megmerevítő, elgépített hatással szemben. Parancsának engedelmessékedik, a megújulás törvényének. Mert mi a megújulás, az „ifjúság”, ha nem szüntelen harc az élet elmezhanizáló törekvéseivel szemben?

Ezt érzik mindazok, akik Románián belül oly sűrűn emlegetik a dinamikát. Romániának többi népei már hangot is adtak a dinamikus változtatni akarás szükségérzésének. A román többségi nép életében végbemenő változások bonyolultak és nyugtalanítóak, túl lármásan nyilatkozik meg bennük a túrelmetlen nemzetiség divatos eszméáramlata, túlságosan használja ki azt a természetes félnyt a többi kisebbségek rovására, amelyet számára a hatalom tudata biztosít. Mi, magyar kisebbségi sorsársak mindenestre keményen bírálhatjuk el a román közellet dinamikus átalakulásának számos kirívó jelenségét és az itélkezésnek e tiltakozó fogalmi nyelvének szembehehelyezkednünk a szélszág dinamikus mozgalmával is, mert szemmel láthatólag idegen — az ő számára is idegen — és magának a birodalmi germániaságnak számára is kártékony ideológiából táplálkozik. An nem tagadható,

Az amerikai termésjelentés közzététele után

Viharos hossz indult meg az amerikai tőzsdéken

Az árfolyás elérte a törvényben megengedett legmagasabb áremelkedést, az ötcentes drágulást

Newyork, július 13

A szárazság után bekövetkezett esőzés némileg még feltudta javítani nagy átlagban a világ terméskilátásait. Nem következett be olyan katasztrófális termés, mint amelyet egyes helyeken vártak, de az Egyesült Államok szerdán közzétett hivatalos termésbecslése szerint az Egyesült Államok idei termése harminc év óta a legalacsonyabb.

A termésbecslés közzététele után hatalmas hossz indult meg a csikágói és winniepei gabonátőzsdén.

A csütörtök estig beérkezett jelentések szerint a hossz az amerikai tőzsdéken tovább tart, sőt egyre nagyobb méreteket ölt.

Az áremelkedés elérte a törvényben ezidőszert megengedett legmagasabb árfolyást, az öt centes drágulást.

A tőzsdéken viharos forgalom kialakulását várják és már előre számolnak mintegy 15 centes áremelkedéssel.

Az áremelkedés attól a pillanattól kezdve megindult, amikor nyilvánosságra került, hogy az Egyesült Államok idei

termése 618 millió bushellel kevesebb, mint az elmúlt évben.

Az Egyesült Államok gabonaszakértői szerint számolni kell azzal, hogy Amerikában a tavasszal kénytelen lesz kenyérmagvat importálni.

Az amerikai tőzsdéken megindult gabonahossz természetesen hatással lesz az európai gabonapiacra kialakulására is, de egyelőre nem érkezett jelentés arról, hogy Európában — s így nálunk is — a tőzsdék reagáltak volna az Amerikában megindult hossz-mozgalmakra.

Németország visszatér a Népszövetségbe?

Párisi jelentés szerint a birodalmi gyűlés, holnapi ülésén jelenti be Hitler a visszatérési Genf-be

Lemondott a Hitler-kormány három minisztere

Berlin, július 13.

A párisi Havas-ügynökség berlini tudósítója az európai politika olyan meglepő változásáról ad hírt, amely, ha igaznak bizonyul, egyszerre új fordulatot adhat az utolsó hetek eseményeinek és talán arra is alkalmas, hogy enyhítse a mai rendkívül erős háborús hangulatot.

A Havas tudósítója szerint Hitler kancellár pénteki beszédében a birodalmi gyűlésen bejelenti, hogy Németország visszatér Genf-be.

A június 30-iki németországi események ismét erősen Németország ellen hangolták a világ közvéleményét, s ebből a szempontból érthető, ha Hitler Genfben keresz-

tül próbálja ellensúlyozni ezt az ellen-szenvet.

PAPEN HELYETT — HESS

Az angol lapok berlini jelentései szerint Hitler kancellár egészségét annyira aláásták az utóbbi hetek izgalmai, hogy mégis hosszabb szabadságra megy.

Orvosai feltétlenül szükségesnek tartják a pihenést s ezért rövidesen Hitler elutazik Berlinből.

A jelentések kihangsúlyozzák, hogy szabadsága alatt Hitler nem Papen al-kancellár, hanem Hess Rudolf, Hitler legbizalmasabb embere helyettesíti.

A párisi lapok újból megerősítik a nemzetiszocialista kormány három

nem nemzetiszocialista érzelmi tagjának lemondását.

Schwerin-Grosspigh pénzügyminiszter, Rübenach postaügyi miniszter és Schmidt benyújtották lemondásukat, azzal az indokolással, hogy

félrevezették őket a június 30-iki események okait illetően.

Hitler a három miniszter lemondását nem fogadta el.

BEVEZETIK A KENYÉRJE-GYEKET NÉMETORSZÁGBAN

A birodalmi kormány elhatározta, hogy előzetes intézkedéseket tesz a kenyérjegyek bevezetésére. Arra számítanak, hogy

meg mindkét nép feleleteket keres életének jelentékeny kérdésére, megerősítésül annak, hogy a világ klímája változik és megfelelőleg kell berendezkedni a további vegetatív fennmaradásra.

Az idő az erdélyi magyarsághoz is állít fel sürgető kérdéseket. Azt a bölcs és kipróbált tételt, hogy nekünk kisebbségi sorba kerülteknek elemi kötelességük: megőrizni mindazt, amink van és ami még a miénk, valamennyien egyformán osztjuk és e tekintetben az erdélyi magyarság egyetlen tagja között sincsen különbség. Más és döntő kérdés azonban, hogy ha körülöttünk minden erjed és változik, az érzelmi és emberszemléleti átalakulások között hogyan tudjuk megőrizni szellemi és anyagi birtokvagyonunkat; hogyan tudjuk fel-tartóztatni a további romlást, hogyan mentjük

meg a kisebbségi jövőjét? Azok a javasszerek, amelyeket például Sulyok István ajánlat az Erdélyi Lapokban, a magyar néptest szervezetét csak lerontják és legyengítik. Kacérkodás nemzeti-szocialista tanokkal, a népi ön-elhatás fantomjai bennünket is olyan hinárossá csalogatnának, amely éppen úgy elpusztítana, mint ahogyan a százasokat az elpusztulással fenyegeti. Hiszen a száslapok maguk is írják, hogy hasonló megpróbáltatáson nem ment át a száz nemzet hétszáz éve óta egyszer sem. Az erdélyi magyarság jövőjének biztosítása az erdélyi magyarság kezében van. Minden megoldásnak kisebbségünk életviszonyaiból, sajátos kollektivitásából, a keretek között megadott és rendelkezésre álló önrendelkezési

jogból kell kinőnie. Minden olyan belső szellemi frontképzés, amely feleslegesen kitágítja vagy oktanulni megszűkíti a kisebbségi élet cselekvő körét és kirekesztő magatartást vesz fel, végtelen elhibázott.

A kisebbségi élet igazproblémáinak felvetéséhez, felelni a kérdésre, kell némi bátorság, bátorság, őszinteség. Őszinteség, férfias nyíltság. Felelni sokszor apró kérdésre, amelyeknek egyik-másika csak rész-érdekeség és jelentőségű, de amely együtt a Nagy Kérdés, man a holnap, ha nem a ma legelodázhatatlanabb követelménye. És ha konstatáljuk, hogy itt és ott, a publicisztika berkeiben figyelik nemcsak a kérdés, hanem a felelet formálódását is, úgy meg kell szilárdulnunk abban a hitünkben, hogy a magyar életnek dinamikusabbá tétele már sokáig igazán nem késbbitik.

Tessék kívánni és eltenni!

7. sz. SZELVÉNY a B. L. júliusi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab júliusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 júliusi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatathatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizománynál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában **mindenütt máshol**: a helyi bizománynál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

az ősszel Németország gabonahiányban fog szenvedni s ezért a lakosságot kenyérjegyekkel látják el.
Berlinben, Lipcsében, Kölnben és a birodalom több nagyobb városaiban a nyomdákban már nyomtatják is ezeket a kenyérjegyeket.

HALÁLRA KINOZTAK KARR VOLT BAJOR MINISZTER- ELNÖKÖT

Az osztrák katolikusok lapja, a Reichspost részleteket közöl Karr volt bajor miniszterelnök meggyilkolásáról.
A Reichspost szerint

Karrt nem lőtték agyon, hanem halálra kinozták, a Hitlerhez hű rohamosztagosok. Végül ledobták a lépcsőn.
Glaser ügyvédet, akinek az volt a büne, hogy megnyert egy pert a Völkischer Beobachter ellen, a családja szemelátára ölték meg.
Ugyancsak kivégezték a müncheni diákszövetség főtitkárát, Becket is.

KAVARODÁS TAUSCHNITZ KÖRÜL

Megirtuk, hogy az osztrák kormány Tauschnitz berlini követet nevezte ki külügyi államtitkárrá. Az osztrák kormány

ugyan a kinevezéssel együtt nyilatkozott, hogy Tauschnitz kinevezése nem jelent semmiféle lépést Németország ellen, de ugyanakkor nyilvánosságra került az is, hogy Tauschnitz helyébe nem neveznek ki másik követet, hanem a rangban legidősebb követségi tanácsos vezeti a berlini osztrák követséget.

A német külügyminisztérium nyilatkozatot adott ki, amelyben bejelenti, amennyiben Ausztria Tauschnitz helyébe nem nevez ki másik követet, úgy visszahívják a bécsi német követet s a követség vezetését ugyancsak a rangban legidősebb követségi tanácsosra bízzák.

Tatarescu miniszterelnök és Slavescu pénzügyminiszter párisi tárgyalásai

Páris, július 13

Tatarescu miniszterelnök szerdán délután öt órakor megjelent a külügyminisztériumban, ahol fél órát tanácskozott Barthou külügyminiszterrel.

Tatarescu a tárgyalásról nem adott ki nyilatkozatot.

Slavescu pénzügyminiszter a pénzügyminisztériumban tett látogatást, ahol Germain-Martin pénzügyminiszter kabinetfőnöke fogadta. Slavescu hosszabb megbeszélést folytatott a pénzügyi-

niszter kabinetfőnökével.

Páris lapok szerint Tatarescu elsősorban azért látogatott el Párisba, mert igen közelről érdeklik Barthou londoni tárgyalásai.

Állítólag a Tatarescu és Barthou közötti megbeszélésen erről volt szó.

A Populaire szerint Tatarescu újabb fegyverrendelések ügyében tárgyalt Párisban. Románia most valószínűleg megkísérli a fegyverkezési programot, amelyet a kisantant államok együttesen állapítottak meg.

Decemberre tüzték ki az új munkakamarai választásokat

Miért oszlatták fel a romániai hitlerista szervezeteket? — Szenzációs részletek a hivatalos lapban, a hitleristák szolgálati könyvéből

Bukarest, július 13

A munkaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amellyel az új munkakamarai választásokat december 20-ikára tűzi ki. Amint tudvalevő, a csökkentett számú munkakamarák élén jelenleg kinevezett időközi bizottságok működnek.

A hitlerista szervezeteket feloszlató kormányhatározat érdekes indokolása

A hivatalos lap legutóbbi 157. száma közli azt a minisztertanácsi határozatot, amellyel a kormány kimondta a romániai hitlerista szervezetek feloszlását. A határozat a belügyminiszter jelentése alapján megállapítja, hogy a „Romániai Németek Nemzeti Megújítómozgalma” néven szereplő hitlerista alakulat az érvényben lévő törvények által tiltott eszközökkel igyekezett megvalósítani célkitűzéseit s olyan szabályzat és titkos jellegű utasítások alapján működött, amelyek kényszerítő rendelkezéseket tartalmaznak mindazok ellen, akik nem osztják ez alakulat eszmévilágát és nem vetik alá magukat akció-programjának, ami nyilvánvaló merénylet az ország alkotmánya által szentesített lelkiismereti szabadság ellen.

Inceltuz belügyminiszternek az a jelentése, amelynek alapján a minisztertanács a betiltó határozatot meghozta, érdemes leírását adja a romániai hitlerista mozgalom fejlődésének és érvénytelen működésének. A jelentés megállapítja, hogy az a politikai jellegű csoportosulást, amely néhány éve a német kisebbség körében működött, s a múlt év decemberében NSDR-ről (Nationalsozialisten Deutschen in Rumänien) NEDR-re (Nationale Erneuerungsbewegung der Deutschen in Rumänien) változtatta át a nevét, — külföldről behozott tanak alapján működik. Kitérnek ez az 1932 november 6-án Medgyesen tartott gyűlés határozatából, amelyet Fritz Fabritius, a mozgalom legfőbb vezére terjesztett elő, ugyancsak abból a kiáltványból, amelyet „Deutsche Volksgenossen” címen 1933 szeptember 30-án hozsátottak ki. A szervezet szabályzata, amelyet 1932 február 9-én közöltek a nagyszabedűi Selbsthilfe c. hivatalos lapban, — ez 1932 júniusában Ostdeutscher Beobachterre változtatta a nevét — kimondja mindazoknak a tanítókknak az oktatásból való eltávolítását, akik nem hitlerista szemlében nevelik az ifjúságot, valamint azoknak a lelkeseknek az elmozdítását is, akik nem ezentől az elvektől vezéreltetik magukat tevékenységükben.

A közzétett és következőképpen ismert szabályzatot kívül a szervezetnek titkos utasítá-

salk is vannak, amelyeket 1933 szeptemberében „Dienstbuch der Nationalsozialistischen Selbsthilfebewegung der Deutschen in Rumänien, NSDR” címen nyomattak ki. Ezt a Dienstbuchot csak a vezetőknek osztották ki.

A Dienstbuch többek között kimondja, hogy „mozgalmunk képviselői a köztestületekben nem a nép bizalmából választatnak, hanem az illetékes főnök nevezi ki őket. Ezért nem szabad a tömeg kívánságai és nézetei által vezetnie magát, hanem csak a Führer parancsaitól, akinek felelős magatartásáért s akinek joga van elmozdítani, vagy lemondásra kényszeríteni. Ha mozgalmunk valamelyik testületbeli képviselőjét az ellenségek dicsérik, hogy hozzájárul a rend fenntartásához és pozitív módon közreműködik, ez annak a bizo-

nyitka, hogy nincs tisztában küldetésével. Küldetése a testületekben az, hogy az ellenséges állások közepette kikémlelje az ellentéteit és azokat meghiusítsa.”

Utalt továbbá a belügyminiszteri jelentés arra, hogy Glondys szász evangélikus püspök február 24-ikén kénytelen volt „Zur Klarstellung de Lage. Ein Wort an alle Sachsen” címen kiáltványt kibocsátani, amelyben felhívta a hívei figyelmét azokra a veszélyekre, amelyeket ennek a mozgalomnak az elvei és harsai módszerei az egyházra és intézményeire nézve jelentenek. Az egyháztanács pedig március 3-án megítélte az összes egyházi tisztviselőknek, hogy tagjai legyenek az említett mozgalomnak, mert ez veszélyezteti az egyház munkáját.

Öt titkos íráskulcsot találtak Skodaéknál a házkutatás során

Kettő még ott a helyszínen eltűnt, — de azonnal megtalálták
A lefoglalt írásokat vasárnap vizsgálják át

A fővárosi lapok kórusban követelik Uica tábornoktól a vesztegető nevét

Bukarest, július 13

A parlament vizsgálóbizottsága legutolsó ülésén Macek hallgatták ki, a bukaresti Skoda-kirendeltség főtitkárát. A bizottsági tagok a cég levelezésével kapcsolatban intéztek hozzá különböző kérdéseket.

— Ki írta a titkos leveleket? kérdezte az egyik bizottsági tag.

— Seletzky ur Rujicka mérnökkel.

— És hol tartották azokat?

— Egy külön vasszekrényben, amihez csak Seletzkynek volt kulcsa.

— Körülbelül öt különböző siffrét használt a cég. Kettő vörös borítékban volt.

Rövid tanácskozás után Pop Valér dr. elnök kihirdeti a bizottság döntését:

A bizottság Junián képviselő ur javaslatára elhatározza, hogy felkérje Macek

urat: sürgősen, lehetőleg még ma délután folyamán nyújtsa be a bizottsághoz mindazokat a leveleket és titkai irásokat, amelyek a legutolsó 5 milliárdos rendelésre vonatkoznak, továbbá a bevételi és kiadási naplókat.

Siffré az asztal alatt

A különbizottság Macek főtitkárral, Seletzky helyettesével együtt kiszállott a Skoda-cég Batiste-utcai irodájába, ahol azonnali házkutatást tartottak.

Reiff mérnök a bizottság tagjainak átadta a kulcsokat, mire az összes dossziékat összegyűjtötték s még ott a helyszínen megkezdtek átvizsgálásukat.

A vizsgálat folyamán megtalálták azt a bizonyos öt titkosíráskulcsot, melyeket az asztalra helyezve, tovább dolgoztak.

Néhány perc múlva meglepődve vették

ÚJDONSÁG

A FLIT-ROVARIRTÓ-
POR MEGÖLI A PO-
LOSKAKAT, A BOLHÁ-
KAT, A HANGYAKAT
ÉS A TETVEKET.

Legyek, molyok és szunyogok ellen használjuk a híres Flit-folyadékot.

észre, hogy az íráskulcsok közül kettő eltűnt.

A gyanu Reiff mérnökre esett, akit faggatni kezdtek, majd letartóztatással fenyegették meg. Reiff egy ideig tagadta, hogy ő tüntette volna el a kulcsokat, később aztán a fenyegetések hatása alatt bevallotta, hogy

a siffrék közül egyiket az asztal alá dugta, a másikat pedig a szomszéd szobában rejtette el.

A megjelölt helyen meg is találták az eldugott íráskulcsot.

A házkutatást végző parlamentárok az esetről azonnal jelentést tettek a bizottság elnökének, aki Reiffet beidézte a vizsgálóbizottság elé, ahol kihallgatása alkalmával

meggondolatlanul minősítette cselekedetét.

A lefoglalt írásokat ládába zárták, majd lepecsételték. Átvizsgálásuk vasárnap fog megtörténni.

A NEMZETI-PARASZTPART FENYEGETŐZIK

Foglalkoztunk Uica tábornoknak a Skoda-üggyel kapcsolatban tett szenzációs vallomása, amelyben a II. hadtest jelenlegi parancsnoka azt állította, hogy őt valaki meg akarta vesztegetni 20 millió lejjel s ezt az összeget akkor kapta volna kézhez, ha szabadonbocsátja Seletzkyt. A vesztegető nevét nem volt hajlandó elárulni a bizottság elnökének nyomatókos felszólítására sem.

Aranyerek

Az aranyerek okozta borzasztó kínok és szenvedések gyorsan enyhülnek és gyógyulnak a Cadum kenőcs használatával. Igyekezzon haladéktalanul beszerezni egy tégllyel.

ciós vallomása, amelyben a II. hadtest jelenlegi parancsnoka azt állította, hogy őt valaki meg akarta vesztegetni 20 millió lejjel s ezt az összeget akkor kapta volna kézhez, ha szabadonbocsátja Seletzkyt. A vesztegető nevét nem volt hajlandó elárulni a bizottság elnökének nyomatókos felszólítására sem.

Most a Dreptatea és Miscarea c. bukaresti lapok erőlyesen felszólítják Uicát, hogy nevezze meg a vesztegetőt.

Az Universul is határozottan követeli a vesztegető nevét s azt írja, hogy amennyiben Uica tábornok nem árulná el a nevet,

nem maradhat a román hadsereg kötelékében.

A színajai merényletpör és a Precup-összeesküvés ítélete a Semmitőszék előtt

Bukarest, július 13

A Semmitőszék augusztus 20-kára tűzte ki a Precup-féle összeesküvés pör polgári elíteltjei fellebbezésének tárgyalását. Másnap, augusztus 21-ikén, kerül tárgyalásra Duca három merényletjének a fellebbezése.

Japánban borzalmas árviz-katasztrófa pusztít

Tokió, július 13.

Az Isikava területben irtozatos árvizkatasztrófa pusztít. Az áradásban

eddig 300 lakóház és 30 hid semmisült meg, ember pedig 250 esett áldozatul,

nem is beszélve a hajléktalanokról, a kiknek a száma többezerre tehető. Az egyik megáradt folyó gátjavítási munkálatainál irtozatos tömegszerencsétlenség történt: 160 munkás nyomtalanul eltűnt a hullámokban.

Az Angelescunál járt magyar tanító-küldöttség vezetője, válaszol Pál Gábornak

Ez a mi válaszuk is azokra a lapámadásokra, amelyekben a tanítók ügyével kapcsolatban írott cikkünk miatt részesítettek

Brassó, július 13

Közel két héttel ezelőtt, a „Lásuk Bukarest magyarjait” című oldalunkon, bukaresti szerkesztőnk jelentése nyomán beszámoltunk arról, a több szempontból keserves küldöttségjárásról, a melyet az elrendelt nyelvvizsga miatt tartott szükségesnek a felekezeti tanító-ság jórésze. A küldöttségben mindhárom magyar felekezet tanító-sága képviseltette magát, tehát joggal vehettük úgy, mint a magyar felekezeti tanító-ság egyetemleges tiltakozó megmozdulását.

E küldöttségjárással kapcsolatban keserves meglepetések és csalódások érték a küldöttség tagjait, a három magyar felekezeti tanítót. A Magyar Párt és különösen Willer József magatartása okozta ezeket a meglepetéseket és csalódásokat. Végül is a küldöttség nem a párt segítségével, hanem Tőkés Ernő bukaresti református esperes közbenjárására jutott el Angelescu miniszterhez.

Függetlenül attól, hogy gyakorlatilag mennyi és milyen eredményt várunk ettől a küldöttségjárástól, cikkünkben hangot adtunk a küldöttség panaszának, hangulatának, keserű csalódásának. — Egyben éltünk a hozzászólás, a bírálat jogával is és ismételt hangszóváltást, hogy ebben az ügyben, amely a kisebbségi magyarság legvéresebb komoly, legtragikusabban fenyegető harca minden eddigi harcok között, sokkal komolyabb egyetemlegesebb, férfiasabb és határozottabb fellépést várunk a Magyar Párt és a kisebbségi egyházak főhatóságai részéről, mint amilyent eddig tapasztaltunk.

Cikkünknek percsatája támadt. Előbb Willer „igazított helyre” a Keleti Újságban. Neki más dolga volt akkor, nem vezethette a küldöttséget, amelynek a megjelenését különben is nem helyeselte. Aztán Pál Gábor között nagy nyilatkozatot a Keleti Újságban és az Erdélyi Lapokban. Cáfolt, vádolt, helyreigazított, támadott, magyarázott. Mi hallgattunk. Ugy éreztük, hogy a feleletet ezekre a cikkekre nem nekünk kell megadnunk, hanem az érdekelt, a küldöttségben résztvevő tanítóknak.

Számítottunk arra, hogy ez a felelet nem maradhat el.

Jól számítottunk. A felelet itt van, ebben az alábbi nyilatkozatban, amelyet Lőrinczi Ferenc református igazgató-tanító, a küldöttség vezetője tett.

„Meglepetéssel és fájdalommal...”

— Meglepetéssel és fájdalommal olvastam Pál Gábor képviselő ur nyilatkozatát, amelyből az tűnik ki, hogy mi főhatóságaink tudta és a tények kellő ismerete nélkül csináltuk küldöttségjárásunkat, amivel csak megnehezítettük a magyar párt és egyházi főhatóságaink közös munkáját. Eppen, mert szükségesnek és nélkülözhetetlennek tartom az összes érdekelt és az egész magyarság egységes magatartását nyelvvizsgáink kérdésében, kell felvilágosításokkal szolgálnom, Pál Gábornak néhány — bizonyára tájékozatlanságból eredő — tévedésére küldöttségjárásunkkal kapcsolatban.

1. Mikor a kolozsvári tanítók megbeszélésén először került fel a terv, hogy panaszunkat a magunk küldöttsége személyesen adja át a miniszter urnak, nyomban érintkezésbe léptünk az összes érdekelt egyházi főhatósággal, melyek helyeselték lépésünket, amely az áprilistól közös küldöttségjárásukat megelőzőleg, de azzal teljesen összhangban jár el. Mihelyt elhatároztuk ezután a küldöttségjárás, május 30-án 108—1934. szám alatt levelet küldöttem Demény bukaresti ref. igazgatónak, amelyben kértam őt a Magyar Párt bukaresti titkárságához címzett, mellékelte kérséink átadására. Ebben a titkárságtól egyházi főhatóságaink bejegyzésére hivatkozva — azt kértük, hogy

valamelyik magyar képviselő kérjen számunkra kihallgatást és kísérjen el minket Angelescu miniszter urhoz. Jun. 3-án reggel kaptam Demény igazgató következő sürgönyét: „Ne jöjjetek, levél megy — Demény”. Egy kerek héten át vártuk a jelzett levelet, de mikor nem kaptuk meg, mégis lementünk Bukarestbe. Ott kérdeztük Deményt, hogy miért nem jött meg a levél. Erre ő csodálkozva jelentette ki, hogy ezt a levelet a titkárság ígérte elküldeni. Deménnyel együtt kétszer is kerestük a délelőtti folyamán dr. Willer József képviselő urat, de nem találkoztunk vele személyesen. A titkár azt a felvilágosítást adta, hogy Willer képviselő ur nem helyesli küldöttségjárásunkat, mert pár nap múlva ő és az egyházak úgyis mennek küldöttségben Angelescuhoz s ezért nem is kísérhet el minket. Erre mi Tőkés Ernő református esperes urhoz fordultunk, aki telefonon nyomban közölte a kihallgatást, este elkísért oda és velünk volt a miniszternél, a már ismertetett beszélgetésünkkor.

2. Hogy egyházi főhatóságunkkal mennyire egyetértésben történt küldöttségjárásunk, azt az is bizonyítja, hogy dr. Makkai Sándor püspök ur küldöttségjárásunk után magához

FLOREAL arckrém

a legfokozottabb arc- és bőrápolószer.

No. 1. Nappali használatra, puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeplő, pattanás és májfoltok ellen.

1 tévely ára 40 lej. — Vezérképviselő: Drogueria „Centrala”, Oradea.

egy nap alatt megszavazták a tanítói államségiyt, (melyet pár év múlva, sajnos, újra megvontak).

5. Magyarságunkért végzett munkánk és magyarságunkhoz való öntudatos ragaszkodásunk tudatában fájdalmasan érinti az egész tanító-ságot az a feltételezés, hogy ilyen súlyos ügyben tájékozatlanul, illetékeseket megkerülve jártunk volna el. Ezt a feltételezést — mint a fentiekből kiderült, — nem érdemeltük. Pál Gábor képviselő ur ha főhatóságainkat efelől megkérdezi, tőlük kaphatott volna megnyugtatót ami nyilatkozatát fölöslegessé tette volna mert ez a feltételezés és az előzmények pontos megismerésének elmulasztása tényleg kelthet olyan zavart a körül az egységes magatartás körül, amitől egyedül remélhető, hogy általa valami könnyítéseket érhetünk el ebben a létkérdésünkben.

UJABB TILTAKOZÓ TANITÓGYÜLÉS

Tudósítónk jelenti: Legutóbb Koronán, a marosi református egyházmegye tanító-sága gyűlt össze háromnapos tanácskozásra, az elrendelt kénszervizsgáztatás ügyében. A felekezeti tanítók marosi csoportja a legelősebben tiltakozott az újabb nyelvvizsgáztatás ellen, amely egyet jelenthet egzisztenciális kivégzésükkel. Tiltakozásukat a tanítók a hatékonyan megküldte tiltakozását, amelyben aránytalanul súlyos gazdasági kiszolgáltatottságára, az érvényben levő törvényekre, teljes jövőtlenségére hivatkozva, emberi méltóságot követel az államtól.

A predeáli országútról Baicoi mellett, a mélységbe zuhant egy tehergépkocsi

Két kereskedő meghalt, a harmadik haldoklik — Letartóztatták a sofőrt, aki csodálatosképpen sértetlen maradt

Plojest, július 13

A csütörtökre virradó hajnalon, a Plojest és Predeal között húzódó országúton, Baicoi közelében, rendkívül súlyos kimenetelű, több halálos áldozatot követelő gépkocsiszerencsétlenség történt. A „Targoviste 922” jelzést viselő teherautó Baicoi határában egy hirtelen kanyarnál az út szélén fatörzshez mélységbe zuhant. A teherautó utasai közül hárman: névszerint: Márkus József, Markus Lupu és Valcescu Ilie kereskedők az autó súlyos teste alá kerültek és az valóságos összeroncsolta őket. A sofőr valami rendkívüli szerencse folytán teljesen sértetlen maradt.

A súlyosan sebesült embereket haldokolva szállították be a plojești kórházba. Itt Márkus Lupu és Valcescu Ilie hamarosan kiszenvédtek. Harmadik társuk élet és halál között lebeg. A sofőrt a rendőrség őrizetbe vette.

Az orosz—francia katonai egyezmény kulisszatitkai

Ha nem sikerülnek a regionális egyezmények — felbomlik a Népszövetség

Páris, július 13.

Az Echo de Parisban Pertinax szenációs adatokat közöl az orosz—francia katonai egyezmény megkötéséről. Az elmúlt évben, — írja Pertinax, — amíg az egyezmény aláírására sor került, a Szovjet-hatszor tett ajánlatot Franciaországnak

az egyezmény megkötésére, Franciaország mindig visszautasította az ajánlatot, de végül mégis hozzájárult, mert attól tartott, hogy Oroszország ismét Németország felé fordul és újra életbe lép a rapallói egyezmény.

A regionális szerződések csak a viszonyosság elvein épülhetnek fel, ha tehát Németország vagy Lengyelország tiltakozásával találják szemben magukat, akkor

Franciaország és a kisantant államok kénytelenek lesznek defenzív koalíciót

alkotni Oroszország és a Balti-államok bevonásával.

Pertinax azzal végzi cikkét, hogy az angol kormánynak is érdeke Berlint és Rómát meggyőzni a regionális szerződések szükséges voltáról, mert ellenkező esetben felbomlik a Népszövetség.

AZ OLASZ ÉS LENGYEL SAJTÓ BARTHOU LONDONI UTJÁRÓL

Az olasz lapok jelntése szerint Barthou londoni útja sikertelenül végződött. Barthou minden igyekezete ellenére sem tudta terveit keresztülvinni Londonban.

A lengyel sajtó a legelősebb hangon támadja Barthout. Egyezmény mánianak nevezi Barthou munkáját és különösen a keleti egyezmény teremtő támadják a három balti-állam miatt, mert szerintük Lengyelelles éle van.

Az angol alsóházban interpelláltak Bart-

hou londoni tárgyalásairól. Simon külügyminiszter bejelentette, hogy az interpellációra pénteken ad részletes választ.

LITVINOV KÖRUTON...

Moszkvai jelentés szerint Litvinov külügyi népbiztos, az orosz külpolitikai tervek megvalósítása során szükségesnek látja, hogy személyesen látogasson el egyes fővárosokba. Legközelebbi útján Litvinov Berlinbe, Varsóba és Prágába látogat el.

6 és félszázalékos bércsökkentéssel végződött a nyomdászok kollektív-szerződésének tárgyalása

Kolozsvár, július 13

A kolozsvári munkaügyi inspektorátus előtt két hét óta folyó nyomdász tárgyalások július 12-én befejeződtek. A lejárt kollektív-szerződések körül folyó tárgyalások néhány nappal ezelőtt 25 lej bérkülönbözöt miatt felborultak. A munkaadók az egész tárgyalás folyamán a bérek lenyomását és a munkateljesítmény emelését igyekeztek kivívni. Ezzel szemben a munkások azon az állásponton voltak, hogy a munkateljesítményt semmiképp sem emelhetik, mert nem lehet a munkánélküli nyomdászok számát még jobban felduzzasztani. Ennek az álláspontnak a megvédésére a nyomdászszervezet megbízottai belementek a 6 és félszázalékos bércsökkentésbe, ami az erdélyi nyomdászok körében nagy elégedetlenséget keltett.

Ezredet gázolt halálra a rohanó gépkocsi

Bukarest, július 13

Szerdán délután a Boulevardul Elisabeta halálos szerencsétlenség történt. A kerületi városháza teljes sebességgel rohanó autója elkapta és magával sodort Jon Paul 45 éves tartalékos ezredet.

Az autó kerekei az elgázolt ember testét ronszolták össze szinte alaktalanná a követet a fejet loccsantotta szét. A tartalékos ezredes, a gázolás pillanatában kiszenvédett.

A rendőrség letartóztatta Jon Galtit, a halálautó vezetőjét.

NIVEA-val
a levegőre és napra!

N6

Nivea-Creme: Lei 16.- — 72.-, Olaj: Lei 55.- si 85.-
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Imigyen zajlik az élet Tasnádon

„Jelképes” rabbiválasztás, bocher-lázadással és kapanyeles érvelésekkel egybekötve

A felpuffadt tehén, ami hitközségi botránnyá növi ki magát — A képzeletbeji vő és a tasnádiak salamoní itélete — A vidéken minden csendes, csak az adóhivatal társzekerei nyikorognak

Tasnád, július 13.

A kis mozdony lihegve, korához képest meglepő fürgeséggel igyekszik Tasnád felé, ezen az Adytól annyiszor megénekelt hepehupás vidéken.

Szerte a mezőkön serény munka folyik. Az asszonyok (megannyi színes folt a sárgabarnajól zöld tengerben), a kukoricatáblák között albahagyja a kapálást és fáradtan bámul a tovarobogó vonat után. Az aranyló vetésben derékig levetkőzött férfiak rajvonala halad előre. Vakító fényt szór a kasza s nyomában aláz-

tosan megdől a kalász: az új élet kitaruló tüke.

Rajvonalak... a Béke és a Munka örök rajvonalai.

Csak mennek előre az Élet évezredes útján. Harcolnak és hőstetteket hajtanak végre, melyekről csak az tud, aki a csillagok járását kormányozza.

Itt állanak ma is az ősi fronton, sárgára perzselt vetések között, kiégett réteken és feldőlő mezők nagy katlanában, hogy véres verjékükkel kiharcolják a mindennapi kenye-

Dréhr Imre súlyos beteg

Budapest, július 13

Dréhr Imre, volt magyar népjóléti államtitkár — akit a budapesti törvényszék nemrégiben a népjóléti miniszteriumban elkövetett visszaélések miatt 5 évi börtönrre ítelt — szerdán este hirtelen rosszul lett. Heves szívrohamot kapott, amelyvel egyidőben magas láz is jelentkezett. A volt államtitkárt a Károlyi klinikára szállították, ahol megállapították, hogy Dréhr Imre előrehaladott cukorbetegségben szenved.

Ismét merényletet terveztek Gandhi ellen

Kalkutta, július 13.

A Gandhi háza mellett szolgálatot eljesítő őrszem két gyanús alakra lett figyelmes, akik a nagy indiai népvezér háza körül ólálkodtak. A gyanús alakokat bekísérték az őrszobába, ahol kitűnt, hogy merényletet akartak elkövetni Gandhi ellen s ecéiből fejszékkel fegyverkeztek fel. A két merénylet azonnal letartóztatták.

a végső döntésre összehívták a hitközségi gyűlést.

Jelen volt Davidovics Hers is, különben szimpatikus öreg ur, akit a felpuffadt tehén esete egészen elvakított. Szót kért és erővel tiltakozást jelentett be a készülő határozat ellen. Majd, amikor látta, hogy a hitközségi tagok lehengerelő többsége ellene fordul, otthagya a gyűlést, utközben azonban megállott a rabbi háza előtt s meglehetősen durva szavakkal hozta Briks tudomására saját különvéleményét.

Ezzel talán el is simult volna az incidens, ha a színen nem jelenik meg két markos bocher. Erősen karonfogták az öreget, hogy elvezessék a rabbi lakása elől. Mire az történt, aminek történnie kellett:

A temperamentumos Davidovics két hatalmas pofont kent le a tulbuzgó böchereknek.

Ekkor már futólépésben közeledett feléjük az öreg Davidovics veje, aki feje fölött, barci buzogányként forgatott egy jóvágású kapanyelet. Hogy mi történt ezután, azt csak filmezni lehetett volna. A riporter tolla gyöngye abhoz, hogy hűen visszaadja a történelmi távlat megszűnéséből a harci kavargást, ami egyfelől a társak segítségére siető talmud-tanulók, másfelől a Davidovics-család férfitagjai és a velük szimpatizáló hitközségi tagok között támadt, csattanós pofonok és szaporán zuhogó füttyök-

Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvél- és angorkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a belek működését kitűnően szabályozza. Hirneves európai és amerikai klinikusok tuberkulózis egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhülnek.

sők zenekíséréte mellett. Komoly sebesült hall Istennek nem maradt a csatatéren, ellenben a rabbi szomszédságában lakó vegyeskereskedő szomorúan állapította meg, hogy

az üzlet ajtajába kített temérdek kapanyél, öt perc leforgása alatt egy szál elfogyott, amire eddig egyetlen nyári szezonban sem volt példa.

EGY PAP, AKIT MINDENKI SZERET

Igy ért véget a tasnádi bocherlázadás, melyet az egyház krónikák minden bizonnyal meg fognak örökíteni. Viszont az is igaz, hogy ez a műsoron kívüli szabadtéri előadás csöppet sem ingatta meg a hitközségnek Briks rabbirol alkotott véleményét, akinek semmi szerepe sem volt a botránny előidézésében, sőt keményen megfeddte a verekezésben résztvevő növédekét. Többen a lelkekre kötötték: igaz meg róla, mennyire a szívén viseli a gondjára bízott nyáj ügyét. Megtette — mondják — hogy saját nevére kölcsönöket vett fel különböző bankokból, csak hogy egyik-másik bajbajutott híven valamiképpen segítsen. Keresztény emberek is többször fordulnak hozzá, ha zsidó ügyfelekkel vitáik támad. És Briks rabbi döntésében megbizik mindenki, mert tudják róla, hogy csak az igazságot nézi.

Azóta Tasnádon csend von. Talán tulságosan is nagy csend. Megérkezésem előtt az adóhivatali közegek hatalmas társzekerekkel jártak be a községet s ha pénzt nem is, de igen sok butort összegyűjtöttek.

A község tulajdonát képező hatalmas kétemeletes szállodát, éttermet és kávéházat, melyet jelenleg Ruf ur bérel, összesen 60 ezer lejért bérbe lehet venni.

Mit mondanak még?

Tessék pályázn!

Kakassy Endre

Világesemények a harmadosztályú kocsiban

Benn a harmadosztályú fülkében nagy politikai viták folynak. Egy vénasszony fogatlan szájával dióskalácsot majszol, közben állandóan sápirozik.

— Istenem, mi lesz velünk, szegény zsidókkal. Amióta Hitler „bejött az uradalomba”, azóta nincs nyugtunk. A tasnádi Hersch fiát is hazakergették, pedig micsoda szép ember.

— Hagyjon kérem békét a zsidóknak, — mordul rá egy szürkülő fejű bácsika — őket nem kell féltetni, megélnék kérem még a jég hátán is. De mi lesz velünk, hadirokkantakkal.

Az én falumban már öt hónapja nem kapunk egy fillér nyugdíjat.

Ez a fontos-kérem és nem Hitler, meg „Mák Dónát” és a többi diszes társa.

— Ki az a Mák Dónát? — vegyül a beszélgetésbe egy cseresznyével táplálkozó falusi ténasszony.

A hadirokkant mérgesen főrméd rá:

— A szilágycsehi zsidókántor, na. Tessék kérem újságot olvasni. Maguknak telik. Csak eladják a városban a sok nyűves cseresznyét és viszik haza a pénzt. Maguktól mindenki megdőlhet.

— Igen kérem, — száll be a vitába egy pirospozsgás, pocakos emberke — azzal törődjünk, ami idehaza fáj nekünk. Schönfeld nagykereskedő vagyon, — mutatkozik be a rokkantnak. Tetszik látni, harmadosztályon utazom, pedig valaha első osztályra is teltett. Már második hete uton vagyok. Rendelnek, de nem fizetnek. Képtelen vagyok kinnlévőseimet behajtani. Most öt hete Tasnádon jártam. Elmentem az egyik kereskedő kliensemhez, aki kilencezer lejjel tartozik. Hetivásár után volt. Szó nélkül kihuzta a kasszafeleket: „Tessék, mondta, ezt mind magának adom” 900 lej volt a kasszában. Na és a többi mikor kapom meg? „Jöjjön el máskor is, — válaszolta. Ugy fogom törleszteni, ahogy tudom.” Hát kérem, ez a helyzet.

Megjegyzem, az illetőnek 10 hold prima szőlője van és saját háza, csak éppen pénzre nincs.

— Inkasszánsnak lenni, ma ez a legpocskabb foglalkozás — hangzik a sarokból egy kecskeszakállas úr szentenciája. Legtöbben akkor sem fizetnek, ha van pénzük. Bemegynek az egyikhez: nincs ideháza. A másik fontos elfoglaltságot színel. A harmadik a boltban humorizál a vevőkkel, lehetőleg addig, hogy csak annyi időm maradj, amíg a vonathoz ki-rehanhatok.

— És mégis, — jegyzi meg valaki rosszmájúan, — a tasnádiaknak ilyen rossz viszonyok között is van viccelődésre kedvük.

— Hogyan érti ezt uraságod? — kapja fel a fejét egy nyilván tasnádi illetőségű ur.

— Hát ugy, kérem, hogy lányt választottak meg alrabbinak. A rabbi lányát.

„MAGA CSAK NE TILTA KOZZEK, HOFFMANN UR!”

A bejelentésre mindenki felfigyel.

— Maga csak ne tiltakozzék, Hoffmann ur, ha jól láttam, maga is ott volt azon a nevezetes hitközségi gyűlésen.

— Nem is tagadom, — fordul Hoffmann ur egy ingujjra vetkőzött utas felé, — igen, én is ott voltam, de szó sem volt arról, hogy lányt válasszunk meg alrabbinak.

— Akkor miért jönnek az újságírók Tasnádra? Hallom, még amerikai lapoktól is jártak ottan.

— Felfújták a dolgot. Nem mondom, volt egy kis verekezés, de abból aztán egy szó sem igaz, mintha mi a rabbi lányát választottuk volna meg helyettes rabbinak. Mindössze egy tiszteltbéli állást „kreáltunk”, amiért nem jár fizetség.

— Mink már ismerjük ezt a tésztát, — legyint Hoffmann ur ellenfele. Az alminiszterek-

ről is azt olvastuk annakidején, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül vállalták magas hivatalaikat. Most aztán leépítik őket, hogy könynyítsenek a költségvetésen.

— Tessék mondani, — ébred fel a cseresznyés asszony, — mért volt verekezés Tasnádon?

— A rabbi ellenfelei elpáholtak néhány böchert, — válaszol félszájjal egy ur, aki láthatóan osztja Hoffmann ur egyházpolitikai elképzeléseit.

— Jól tették, — bólogat a rokkant. Minek avatkoznak ezek a rabbinövendékek a feintettek dolgába.

— Mi is ezen a véleményen vagyunk, — jegyzi meg Hoffmann ur. A rabbi is ezt mondja. Nincs szükség neki testőrgárdára. A tasnádi rabbit mindenki tiszteli és szereti...

Tovább nem folytathatja, mert a mozdony lassít. Mindenki csomagjai után kapkod. Megérkeztek Tasnádra. Az állomáson egyetlen bérkocsi posztol. Hatan csipezkedünk rá.

Ha kiürül a hitközségi kassza

melyet annak juttat, aki feleségül veszi a rabbi lányát.

Ez nem kerül pénzbe, — okoskodtak a tasnádiak, — viszont a leendő vőnek mégis biztosítja a jövőjét, amennyiben bármelyik zsidó hitközség szívesen választja meg papjának a nagytekinélyű Briks rabbi vejét.

Hosszú és alapos megfontolások után mindenki beleegyezett a megoldásba, hogy a hitközség ilyen salamoní leleménységgel „stafirozza” ki a rabbi lányát.

A Davidovics-család kivételével.

HADSZINTÉRI JELENTÉS A TASNÁDI „ZENDÜLESRŐL”

A Davidovics-család és a rabbi között régi ellentétek vannak. A rabbi ugyanis annakidején trófiának nyilvánította Davidovicsék felpuffadt és sürgösen levágott tehenét. Természetes, hogy ezek után Davidovics Hers, a családfő, megkontrázta a „jelképes” választást és azt ajánlotta, hogy a tasnádi másik zsidó hitközség, az ugynevezett szefárd-csoport előimádkozóját válasszák meg alrabbinak.

Harcias hangulat lengte be a termet, ahová

Szívbai, érzelmeszedés, magas vérnyomás, reuma, vese és nőgyógyászati szaktekinélyes orvos és tanárok ajánlják

BÄILE LIPOVA (LIPPAFÜRED) ET

Rádiumaktivitás, szénsavdús, vasas és kénes tartalmú forrásait ivó- és fürdőkürára. Külföldi relációkban is modern fürdőtelep, ut szállodákkal, elsőrendű konyha, szolák árak 50%-os vasuti kedvezmény Prospektus díjlan

HIREK

Nemes Ferenc:

Ezzel a kis dallal üzenem...

(Bocu levele, Gogához)

Bocu Sever, akit — mint ismeretes — a nemzeti-parasztpártból kizártak, hírek szerint Goga Oktávián agrárpártja felé keres közeledést...

Mitől apad a bánatom,
csupán Csucsán találhatom,
hisz' e helynek ön a csucsá,
azóta nem Mucsá Csucsá!
Szívem minden ága-boga,
önért lüktet, drága Goga!
Fogyva várom... rámkacag már...?
Sovány vagyok, mint az „agár”!

Helyzetem Csucsához szegez,
tudod-e mit, mátló tegezz!
Ugyis otthagytam a pártot,
amely nekem annyit ártott!
Fene tudta, hogy kirekeszt,
csak szívemben lejek rekeszt,
mert, hogy szemed rám nem ragyog,
olyan „kizárt”, mint én vagyok!

Csucsához visz tengersok ut,
elviszi majd egyik Bocut,
őleld őt kebledre, szívem,
s tartsál ki mellette híven!
Ha nem így lesz, visszamásodom,
s vigasztalok zongorázom,
elfelejték mindent, mi bánt,
lelők egy — „Oktávián”!

— Bizományba adott áruk elsikkasztása miatt följelentették. Csikszeredáról jelentik: Zimmermann Adolf gyergyóditrói kereskedőt Citrom Herman, marosvásárhelyi nagykereskedő följelentette, hogy az általa bizományba szállított árukat Zimmermann értékesítette, de a befolyt összegekkel nem számolt el. Hímdódon a negyvenezer lejt jóval meghaladó összeggel károsította meg. Az ügyészség sikkasztás miatt eljárást indított a megvádolt kereskedő ellen.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint, zivataros esők és helyenként lehűlések után, a hőmérséklet általában mérséklődik, és a napfényes időjárás állandósul.

— Két hónapra ítelték az újszülött gyermekét megfojtó nagykarolyi leányanyát. Zilahról jelentik: Hohágyi Mária nagykarolyi illetőségű 19 éves szövőgyári munkásleány egyrendbeli gyilkossággal vádoltan áll a zilahi törvényszék Centea-tanácsa előtt. Az a vád ellene, hogy a szegénytől való féltelmében meggyilkolta és az éléskamrában elásta újszülött gyermekét, amely Buchmann Ferenc 27 éves nagykarolyi fiatalemberrel folytatott szerelmi viszonyának gyümölcse volt. A tanúként kihallgatott lány anyja, Hochmanné elmondja, hogy a szülés éjszakáján bálban volt egy másik leányával. Reggel került csak haza. Ezt a vallomását az egyik tanu, Mose Elekne is igazolja. Leánya, távolléte alatt szülte meg gyermekét. A leány azt vallja, hogy szülés után párnák közé rejtette gyermekét, hogy ne hallatszódjon ki annak sirása a szobából s a gyermek akarátán kívül fulladt meg. A törvényszék Hohágyi Máriát bűnösnek mondja ki s figyelembe véve az enyhítő körülményeket, (kiskorú) kéthónapi fogházra ítélte.

— Partra vetette a Szamos Fülöp Sándor hulláját. Kolozsvárról jelentik: Mult héten közölte a B. L. Boldizsár Béla kocsisának, Fülöp Sándornak halálát, aki lovastól-szekerestől belevágatott a Szamosba. A lovakat sikerült megmenteni, de Fülöp Sándort elnyelte a víz és az ár magával ragadta. A vízbefult testét július 11-én délután Szamosfalván kivettette a Szamos. A hullát Kisa Juon kolozsvári detektív fedezte fel, aki azonnal értesítette a szamosfalvi csendőrséget. A csendőrség agnoszkálta a hullát és értesítette a kolozsvári rendőrséget, hogy azt szállítsa be a kolozsvári temető halottas házába.

Cigarettafát szívok.

A cigaretta már elégett. Elégett annyira, hogy kezembem, illetőleg két ujjam között tovább már nem tarthatom, azonban eldobni sajnálom, ehhez a cigaretta még túl nagy. Természetes tehát, hogy szipkámra gondolok. De amíg zsebeimet végigkutatva, szipkám előkerül, cigaretta, a hamutartónak támaszkodva, tovább ég és egyre fogy. Végre megtalálom a szipkámot. Megragadom és megkísérlem a cigarettát a szipkába szorítani. Megégetem a kezemet. Ekkor hirtelen elengedem és a cigaretta, melyet más körülmények között, már régen eldobtam volna, visszaesik a hamutartóba. Most már a hamutartóba nyulok utána. Kezem hamus lesz, de ismét birtokomban az elégett, piszkos cigaretta. Ez már küzdelem. Kezemet ismét elégetem, de most már azért sem. Nem engedek.

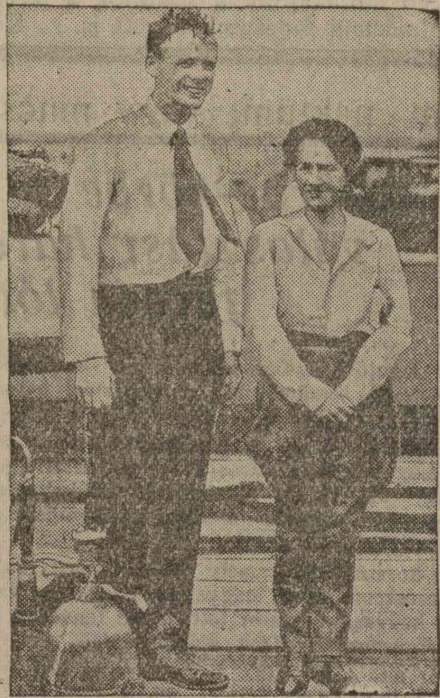
Minden rávaszágomat, minden kénygyességemet felhasználom, míg végre sikerül. A cigaretta eddig természetesen, már teljesen élvezhetetlenné égett. És így élvezhetetlenné és használhatatlanná égve, pontosan bele van illesztve a szipkámba. Egy ideig nézem kiharcolt művemem és aztán, hogy a cigaretta el ne égessen szipkám peremét, gyorsan kifújom a földre...

Mi volt ez a küzdelem, nem értem?!

Mi volt ez a harc, köztem és egy elégett cigaretta vége között?!

Ilyenkor érzem, milyen suta is az ember, milyen logikátlan, milyen fölösleges a küzdelmei, milyen eredménytelen a harc, amit olykor, minden erejét összeszedve, lefolytat.

LINDBERGHÉK VARJAK A GÓLYÁT

A Lindbergh-házaspár most várja a második gyermek születését, amely minden bizonnyal kárpótolja őket első gyermekük tragikus elvesztéséért. Lindberghné már fel is vélte magát egy szanatóriumba, ahol detektívek hadserege vigyáz rája. Így akarják megakadályozni, hogy az emberrabló banditák a második Lindbergh-bébi közelébe jussanak.

— Újból egy diák-rablóvezér. Bárlad-ból jelentik: A barladi rendőrség szerdán éjjel kiskorú betörő banda vezetőit fogta le Filip Constantin 19 éves iparis-kolai végzettséggel rendelkező fiatalember és Bendea Constantin, ugyancsak kiskorú diák személyében. A két fiatalember betört Lavici Jancu barladi nagykereskedő üzletébe és onnan 50 ezer lejt raboltak el. A rendőrség röviddel a tett után el is fogta őket. A letartóztatás nem ment minden igazalom nélkül, mert amíg Filip megadta magát, Bendea menekülni akart és beleugrott a közeli Bárlad folyóba. Egy detektív utána vetette magát és negyedórás hajszá után el is fogta. A rendőrségen a fiatal bűnözők beismertek mindent és bevallották, hogy ez a Lavici kereskedőnél ekövetett betörés nem volt az első gaztettük. Elmondották azt is, hogy a régebbi bűntényeket egy jól megszervezett szintén kiskorúakból

álló betörő banda segítségével követték el. A rendőrség most az elvetemedett fiatalok cinkosait keresi.

— Fegyvertisztítás közben megsebesítette feleségét. Csikszeredáról jelentik: Tibacu csikmadéfalvi esendőrmester felesége az örsudvarán kézimunkázott. Ugyanakkor az egyik pihenő közcsendőrségi szolgálati fegyvert tisztította. Tisztítás közben a fegyver eldőlt és a golyó az örsparancsnok felesége lábát furta át. A vigyázatlanságból súlyosan megsebesített csendőrmesternét a csikszeredai kórházba szállították, míg a csendőr ellen eljárást indítottak.

— 6 gyermeket szült egy anya. Plojestből jelentik: A plojest melletti Inotesti községben egy Jordache Joana nevű asszony, aki vadházasságban él Beszula Mihály albán nemzetiségű férjével, tegnap éjszaka 6 gyermeknek adott életet. Az újszülöttek közül kettő azonnal meghalt, a többi négy, az anyával együtt, makkegészséges. Ma Inotesti községbe több orvos érkezett, hogy tanulmányozza a nem mindennapi esetet.

— Volt szolgálja sikkasztásért feljelentette a községi bírót. Csikszeredáról jelentik: Koródi Dénes csikcsatószei községi bíró ellen Sugár Dénes nevű volt szolgálja följelentést adott be az ügyészségben, miszerint hatezer lejt adott át volt gazdájának, hogy az összeget dr. Balogh Lajos csikszeredai ügyvédnél lévő tartozása fejében fizesse be. Amint később meggyőződött, a pénz nem jutott rendeltetési helyére. Az ügyészség sikkasztás címen emelt vádat Koródi községi bíró ellen.

HASONLATOSSÁG

— Láttam a fiadat, egészen read ütött.

— Miből gondold, hiszen még pólyában van!

— Ha elveszik tőle az üveget, ő is rögtön ordítani kezd.

— Kóbor cigányok betörése Gyergyótróban. Csikszeredáról jelentik: Strasser Jenő gyergyóditrói lakos arra a kellemetlen valóságra ébredt, hogy éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a lakásába és 18 ezer lejt készpénzt magukkal vittek. Az esetet nyomban jelentette a csendőrségnek, mely rövid hajszá után Moldován Mária és két társát kóborcigányok személyében el is fogta a tetteseket. A „jósímatu” cigányokat átadták a csikszeredai ügyészségnek.

A kolozsvári társulat bucsuelőadásai az Astrában

PREMIER!

Csütörtökön és pénteken este 9 órakor

PREMIER!

KÉK DUNA

minden idők legszebb operettje.

Csodás énekszámok. — Ragyogó kiállítás. — Nagyszerű táncok.
Solymosán Magda operaénekesnő és Gerda Salzer táncművésznő és művésznövendékeinek felléptével.

Pénteken délután
4 órakor

SÁRGÁ LILION

Solymosán Magda
felléptével.

A napfürdő arnyoldala

Milyen gyakran tellett egy vidáman eltöltött napsugaras napot tűző fejjárással megfizetünk. A jövőben óvatosságot leszünk. Már az első jeleknél PYRAMIDON-tablettát szedünk. Így gondatlanul élvezhetjük a napfürdőt.

Minden tablettán van a BAYER kereszt!

Pyramidon TABLETTA

— Kigyulladt egy ház Kolozsváron. Kolozsvárról jelentik: Szerdán este a Petőfi-utca 41 számú ház tetőzetén a járókelők erős füstöt vettek észre. Mire a tűzoltóság motoros fecskendőivel kivont, már javában lobogott a tetőtűz, melyet azonban hamarosan eloltottak. A ház tulajdonosa Doiliu Manuila így is mintegy 10.000 lejes kárt szenvedett. A tetőtűz a legnagyobb valószínűség szerint a néhány nap óta ott dolgozó mesteremberek eldobott cigaretta végeiből keletkezett.

— „Lingua Nyelvkönyvek” sorozatában jelent meg dr. Honti Rezsőnek, a József Műegyetem olasz lektorának gyakorlati olasz nyelvtana. Ez az első eredeti magyar kézikönyv az olasz beszéd és irodalmi nyelv elsajátítására, mely nemcsak magánhasználatra, hanem tanfolyamok számára is készült. A tanítás a mindennapi élet gondolatköréből vett beszédanyagból, (ruházkodás, étel, lakás, egészség, stb.) indul ki, ebből vezeti le a nyelvtan rendszerét és megfelelő gyakorlatokkal teszi a megtanult anyagot használatban alkalmazható nyelvkészséggé. Az irodalmi nyelvbe költői olvasmányok vezetnek be a tanulót, ugyancsak a gondosan összeválogatott anekdoták, közmondások teszik változatosabb és szórakoztatóbbá a tanulást. Nyelve a tiszgyökeres, az elvont, ugynevezett iskola-dialektustól mentes olasz nyelv, a tiszta toszkániai kiejtés mindvégig pontosan meg van jelölve. Kapható a Brassói Lapok könyvtárában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

— Aranyérnél és az ezzel járó beldugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vizelési inger, málduzzadtág, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csak hamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.

— Nem akar szünni a csiki sertésvész. Csikszeredáról jelentik: Csikmegye állategészségügyi közegéi hetek óta megfeszített munkával dolgoznak az egyre nagyobb méreteket öltő sertésvész leküzdése érdekében. Ennek ellenére újabb és újabb községekben titi fel félelmetes fejét a vész, mely már eddig is hatalmas anyagi károkat okozott az amugy is hihetetlen rossz anyagi viszonyok között élő székely gazdáknak.

MÓRICKA AZ ISKOLÁBAN

Tanító: Az özönvízben minden állat elpusztult, kivéve azokat, amelyeket Noé a bárkáiban magával vitt.

Móricka: Na és mi történt a halakkal?

— Gondatlanságból felgyújtotta saját csüret. Csikszeredáról jelentik: Gál Áron csikszentgyörgyi gazda csüret hirtelen kigyulladt. Mire a megrémült lakosság oltására sietett, nem lehetett megmenteni. Porig égett. Az ügyben bevezetett csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a károsult gazda egy cigarettavéget dobott el az épületben s ettől keletkezett a tűz.

— KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS: Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem és édesapám léczfalvi Bitai Géza egerpataki ref. lelkész elhalálozása alkalmával, nagymérvű bánatunkat úgy szóval, mint írásban enyhíteni kegyeskedtek s a végtisztesség megadásánál résztvettek és közreműködtek, ez uton fejezzük ki legmélyebb köszönetünket. Özv. Bitai Géza és gyermekei.

Dicsői „dicső” esetek
néhány mondatban...

A dicsőszentmártoni gáztársaság, melynek „kisedő” játékaikról már többször beszámoltunk, ezúttal is következetes maradt magához. Legújabb fegyverténye, amelyről az egész város beszél, a következő:

Weiss Dávid, közismert dicsőszentmártoni kereskedőhöz, aki egyben a zsidó szentegylet elnöke, éppen szombaton mentek a gáztársaságtól inkasszálni. A vállalkozó kereskedő néhány szóval megmagyarázta, hogy szombaton nem jár pénzzel és kéri, hogy más napon jöjjenek. A válasz meglepő volt. A kereskedő üzletében és lakásában lezárták a gázcsapot a tulbuzgó hivatalnokok és elmentek. Igaz, hogy Weiss Dávid is elégtételt szerzett magának. Másnap kifizette számláját és egyben beszűntette a gázzal való világítást és fűtést...

Bravó, gáztársaság, csak így tovább...

*

A dicsőszentmártoni polgárságnak újabb reménysugara termelt... A földgáztársaságot az állam arra kötelezte, hogy új földgázvezetők feltárása céljából minden évben próbakutatásokat végezzen.

Ebben az évben is megkezdődtek ezen a vidéken a próbakutatások és nemvart eredménnyel végződtek.

Dicsőszentmártontól pár kilométerre, a Botorkán, mint hírlík, értékes petroleumleleteket talált a földgáztársaság és könnyen feltehető, hogy alapos kutatással nagymennyiségű petroleumra akadnak.

A petroleumforrások híre általános örömet keltett a városban.

A kutatások körüli munkálatok remélhetőleg, sok munkanélkülit fognak egyrészt foglalkoztatni, másrészt egy újabb keresleti lehetőséget fognak teremteni az amugy is teljesen lerongyolódott városnak.

Amelynek most a petroleumforrás egy aranybányával érne fel...

*

A kisküküllővármegyei magyarságnak újabb súlyos sérelme van. Mintha ezt a megyét és annak magyarságát következetesen és tudatosan akarnák gyengíteni és bosszantani.

Felsőbb tanügyi rendelet érkezett a kisküküllőmegyei tanügyi hatóságoknak. A rendelet szerint azok a községek, ahol csak felekezeti iskolák vannak, kénytelenek, akarva — nem akarva, záros határidőn belül állami iskolákat is építeni.

Mondanunk sem kell, hogy ennek a megyének magyarul lakta községeiben nincs szükség állami iskolákra, amikor a felekezeti iskolák amugy is hűen teljesítik kötelességüket.

Egyelőre a megdöbbent kisküküllőmegyei magyarság a megye magyar képviselőihez fordult panasszal.

Akik viszont a maguk rendjén meg is ígérték, hogy a sérelem ellen a parlamentben is fel fognak szólalni...

Halvány reménysugár!...

*

A dicsőszentmártoni főtéren, az egyetlen mozi előtt, nagy, kirívó plakát ékeltlenkedik.

Megbecstelenítve! — ordítják az izléstelen pörös betűk a fekete plakátról...

Csak 16 éven felülieknek szabad a bemenet! — ígérnek sejtelmes ingyencségeket a publikumnak.

Amely estére színiültig meg is tölti az egyetlen „kulturális” dicsőszentmártoni szórakozóhelyet.

Ahol ezalkalommal egy szürke, sablonos német filmet kapnak...

Fenn a karzaton türelmetlen fiatal lakosok toporzékolnak.

Pikáns és nem szürke hétköznapi filmet kérnek számon a tulajdonostól...

Aki szégyenkezik és dadog... Szégyenkeznie kell, mert nem adott stilszerűt 1934 társadalmának...

Ez Dicsőszentmárton...

Kitépett noteszlapok az ujságíró naplójából — A „városleépítés” újabb állomása

Itt van mindjárt az az általános leépítési folyamat, amelyről annyit olvas és hall az ember. Napról-napra riportok jelennek meg erről a városról ilyen címmel: „A siró város”, vagy „a sóhajok fészke”, vagy esetleg „a Nyomor zord tanyája...” És bármilyen valószínűtlenül romantikusnak is látszanak ezek a cikkek, mégis — valljuk meg — mindegyiknek komoly alapja van.

Ha nem is járnak sirva és zokogva az emberek ebben a városban, ha nem is panaszkodik mindenki, de a felettes illetékeseknek végre pihenőt kellene már tartani abban a hajszában és megdöbbentő hajtóvadászatban, amelyet ez ellen a város ellen indítottak.

Többször megírtuk már, hogy a megyeszékhely Balászfalvára való átvitelével egyidejűleg megindult a romlasi és bomlasi folyamat, ebben a városban.

Es ez még mindig nem ért véget... A legújabb hírek erről a frontról a következők:

Az osztálymérnökséget, amely igen sok tisztviselőnek nyújtott életlehetőséget, szintén elviszik, illetve egy másik város hasonló intézményébe olvasztják bele. Ok: ismeretlen. Eredmény: újból sok tisztviselő marad kenyér nélkül és a dicsőszentmártoni, amugyis haldokló kereskedelem és ipar újabb pofoncsapást kapott.

Ugyancsak határozott forrásból az a hír terjedt el, hogy a pénzügyigazgatóságot, amelynek egyik részét csak pár héttel ezelőtt hozták vissza Segesvárról, ismét elviszik. Ezúttal teljesen, visszavonhatatlanul az összes tisztviselővel együtt.

Ok és eredmény, mint fenn...

Koszorúk és részvétlányiratok mellőzését kéri a dicsőszentmártoni polgárok...

DICSŐSZENTMÁRTONI KÜLÖNLEGESSÉG: A MOZGÓ BUTORRAKTÁR...

Es ha már a pénzügyigazgatóságnál tartunk, ha már annak elvesztését siratjuk, kis gondolatlátszattal emlékezzünk meg egy dicsőszentmártoni különlegességről: a mozgó butorraktárról...

Ez a csoda, amely sok dicsőszentmártoni polgárnak okozott könnyes, átvirrasztott éjszakákat, az adóhivatal tulajdona... Alkalmazottai gyors és alapos munkát végeznek...

Megállanak a szekérrel, amelyet két ló huz, a „renitens”, és nem fizető adóalanyok házái előtt, bemennek, gyorsan felcsomagolnak egy-egy butor darabot, egy éjjeliszekrényt, egy asztalt, vagy néhány székot, egy-egy összetört polgári egzisztencia utolsó butor darabjait és aztán kényelmes, lassu trappban, elhajtanak a következő adóalany házához, ahol ugyanez a folyamat és művelet megy végbe.

Es a szerket minden este lerakják, hogy másnap ismét megtöltsék... Mert másnap reggel újból kezdődik az egész előlrol...

Es hogy estére ismét megteljen a szekér, arról három szorgalmas bizottság gondoskodik.

A dicsőszentmártoni adóalanyokat egyezre három adóval is zaklatják, meg nem engedett mértékben, néhány hét óta...

Az állami adószedők kiméletlen hadjárata kívül, ostromot indított a város is, a taxák behajtása érdekében és hadjáratra indultak még a betegsegélyző illetékes közegei is...

A dicsőszentmártoni polgárok adóvégrehajtókkal feküdnek le és kelnek fel... Es ilyenkor bizony elfelejtik a mindennapi Miatyánkot is...

A DICSŐSZENTMÁRTONI KONTÁROK ÉS EGY PÉLDÁS ITÉLET...

Az erdélyi kisvárosok ipari és kereskedelmi életének sajnálatos rákfénje, a kontárság elterjedése, sajnos, Dicsőszentmártonban is felütötte a fejét.

A dicsőszentmártoni ipartestület egyik legutóbbi gyűlésén megdöbbentő statisztika állított fel a kontárság dicsőszentmártoni fejlődéséről és egyben a hivatásos iparosok ezzel arányos, megdöbbentő kizsíról.

Hivatalos kimutatások tanuskodnak arról is, hogy az utóbbi időben az elég sürri építkezések kilencven százalékát, kontár építőmesterek végezték ebben a városban, amelynek messze földön híres és tehetséges hivatásos építőmesterei vannak.

Ezek most már azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy visszaadják iparukat és áttérnek ők maguk is a kontárságra...

Kedves és a gazdasági élet elkeseredettségét jellemző epizódokról beszélnek ezzel kapcsolatban Dicsőszentmártonban.

Igen lábrakaptak a kontárok a dicsőszentmártoni fodrászok között is... Különösen egy N. nevű fiatal fodrász végzett nagy forgalmat a háznál való és konkurenciamentes, igen olcsó borotválásokkal és hajvágásokkal.

A dicsőszentmártoni hivatásos fodrászok először hivatalos uton próbálkoztak Rendőrséggel akarták megakadályozni ennek a „közveszélyes” kontárnak a működését. Nem sikerült sem így, sem társadalmi uton...

Végül is egyszer egy utcasarkon meglocték, amikor éppen egy „fekete-borotválkozás” után kijött és jól elagyabugyálta...

Azt mondják, hogy a dicsőszentmártoni borbély azóta még saját magát sem meri egyedül megborotváltni, még magához is borbélyt hivat...

Van paktum, vagy nincs paktum?

Körbe-körbe a dicsőszentmártoni választási harc körül, amelyből furcsa lóláb látszik ki

A legutóbbi „dicsőszentmártoni” szemlében részletesen beszámoltunk a választási harcok akkori helyzetképeréről.

Megírtuk, hogy a dicsőszentmártoni magyarság, amely a város többségét teszi ki, a városi választások alkalmával, ezalkalommal minden valószínűség szerint, a liberálisokkal fog megegyezést kötni.

A kormánypart, amely jól tudja azt, hogy a dicsőszentmártoni magyarságra szüksége van, elég kedvező ajánlatot tett: nyolc tanácsosi és a polgármesteri állást ajánlotta fel.

Már akkor megírtuk, hogy bármily kedvezőnek is fest ez az ajánlat, mégis alapos megfontolás tárgyává kell tenni, egyrészt azért, mert a kormánypart magatartása a magyar kisebbségi állami tisztviselőkkel szemben a legutóbbi időben a legcekélyebb jóakaratot sem árulta el, másrészt pedig azért, mert a nemzeti-parasztpárti és a szociáldemokrata listák, amelyek külön indulnak a választásokba, könnyen lecsíphetnek még a magyarságnak beígért mandátumokból is.

Aggodalmunk mint ahogy azt utólag az események igazolták, jogos volt. A dicsőszentmártoni magyarpárti tagozat éppen a paktum ügyében, az utóbbi napokban két izgalmas hangú és levegőjű gyűlést tartott, amelyeken nagy tábor képviselte a mi álláspontunkat.

Először a dicsőszentmártoni magyarpárti városi tagozat tartotta meg gyűlését, amelyen a távollevő gróf Bély Gergely elnök helyett a megyei tagozat elnöke, Pekri Géza elnökölt.

Az elnök a városi intézőbizottságnak már kész ajánlatot terjesztett elő, amelyet már fentebb ismertettünk és kérte az intézőbizottságot, hogy a Magyar Párt országos szempontjait félre téve, ebben a városban a magyarság érdekeinek szempontjából, a liberális párttal kötendő paktum mellett foglaljon állást.

A következő szónok, aki szintén a paktum elfogadása mellett foglalt állást, dr. Barabás Béla ügyvéd, volt országgyűlési képviselő és az új magyar alpolgármesterjelölt.

Velük szemben azonban meglepő tárgyilagossággal, észszerű meglátásokkal és gerincességgel, Miklós István gazda foglalt állást, aki néhány mondatban a kormánypart sorozatos üldözéseit ismerteti, a kisebbségi állami hivatalnokokkal szemben és ezért önálló lista letételét indítványozza.

Többek hozzászólása után Gyárfás Elemér seznátor avatkozott bele diplomatikusan hosszabb beszéd keretében a tárgya és miután arról számolt be, hogy az üldöztetések ügyében legközelebb a Magyar Párt országos elnöke fog hosszabb kihallgatáson jelentkezni Tatarescu miniszterelnöknél, azt indítványozta, hogy a paktum feletti döntést halasszák el arra az időre, amikor ennek a kihallgatásnak az eredménye már kiszivárgott.

A beszéd után izgalmas hangú felszólalások zajlottak le, amelyek végül is szavazáshoz vezettek.

A városi tagozat intézőbizottsága leszavazott a paktum ügyében és 50 szavazattal 41 ellenében a paktum elfogadása mellett döntött.

Eddig már eljutott Dicsőszentmárton magyarsága.

Elhatározta, hogy a párt központjának megkérdezése nélkül, a város érdekeinek megvédése céljából, a választásokra paktumot köt a liberális párttal.

lönösen egy N. nevű fiatal fodrász végzett nagy forgalmat a háznál való és konkurenciamentes, igen olcsó borotválásokkal és hajvágásokkal.

A dicsőszentmártoni hivatásos fodrászok először hivatalos uton próbálkoztak Rendőrséggel akarták megakadályozni ennek a „közveszélyes” kontárnak a működését. Nem sikerült sem így, sem társadalmi uton...

Végül is egyszer egy utcasarkon meglocték, amikor éppen egy „fekete-borotválkozás” után kijött és jól elagyabugyálta...

Azt mondják, hogy a dicsőszentmártoni borbély azóta még saját magát sem meri egyedül megborotváltni, még magához is borbélyt hivat...

Van paktum, vagy nincs paktum?

A dicsőszentmártoni magyarság harcai azonban még ezzel nem értek véget. A paktum ellenzéke a határozatot a Magyar Párt megyei intézőbizottságához fellebbezte meg, amely enél fogva sürgős gyűlést hívott össze a lebbesz letárgyalására, illetőleg a paktumot illető végleges határozatra.

Ez a második gyűlés végleg kirobbantotta az ellentéteket a dicsőszentmártoni magyarság kebelén belül.

A megyei tagozat gyűlését szintén Pekri Géza elnök nyitotta meg, aki ezúttal hivatalos minőségben elnökölt.

Ismerette a paktum megkötését és annak előzményeit, de mielőtt a gyűlés napirendjére került volna a sor, dr. Felszeghy Sándor erdekes bejelentést tett.

A felszólaló szerint Pekry elnök szabálytalanul elnökölt a városi tagozat gyűlésén, amely a paktum elfogadását határozta el és ezért, vagy ezen a gyűlésen, amely egyúttal fellebbezési tárgyalás, nem elnökölhet, vagy az előbbi gyűlés és annak határozata semmis.

Ez a felszólalás nyílt hadüzenet volt a dicsőszentmártoni Magyar Párt azon táborára ellen, amely a paktum elfogadása mellett van.

Súlyosbódott a helyzet akkor, amikor dr. Vajda Béla, a párt főtitkára, egy beadványt olvasott fel, a magyar párt igen sok tagjának nevében, amelyben az aláírók, a városi tagozat intézőbizottsági ülésén hozott paktumhatározat megsemmisítését kéri, a beadványban felsorolt érvek alapján.

Órákig tartó izgalmas felszólalások után a gyűlés végül is úgy döntött, hogy a „kezes” is jól lakott és a káposzta is megmaradt.

A gyűlés elhatározta, hogy revízió alá veszi előbbi paktumhatározatát és újból bizottságot küld ki a liberális párttal folytatandó tárgyalásokra. A bizottság Gyárfás Elemérrel kivül gróf Bély Gergelyből, Pekry Gézából, Vajda Bélából és dr. Barabás Bélából fog állani.

A paktum végleges elfogadásáról csak a tárgyalások eredményének ismertetése után fog dönten a párt.

A dicsőszentmártoni választási harcok ismertetésével egyidejűleg nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a magyar alpolgármesteri állás betöltésére furcsa harc és propaganda indult meg a város magyarságának körében.

Eddig években keresztül a tagozati elnök Pekry Géza volt az alpolgármester, aki most lemondott erről a tisztségről. A vezető szerepet jelöltte ennél fogva erre a tisztségre dr. Barabás Béla volt képviselő, ugyanakkor igen nagy pártja van dr. Pálffy Ferenc ügyvédnek is, aki 22 év óta részt vesz a város közéleti életében, továbbá Miklós István gazdának is, aki mögött az egész kisküküllőmegyei gazda társadalom áll.

A három jelölt érdekében igen izgalmas és sokszor tanulságos agitáció folyik.

Valószínű, hogy a paktumkötés körül kitört viharok az indítórugóit is ekörül a pont körül kell keresni.

Bármennyire is előnyös egy alpolgármesteri állás, nem hallgathatjuk el azon véleményeket, hogy egy város magyarságának összérdeke mindennél előbbrevaló és nem lehet egy választási körüli tülekedés áldozata.

Ezeket a dicsőszentmártoni magyarság vezetőinek is meg kell szivlelni.

Sulyos autobuszösszeütkezés Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, július 13

A Szent György-téren a marosvásárhelyi marosszentgyörgyi autóbusszjárat autóbussza belehajtott egy szembejövő szekérbe. Az autóbussz az összeütközés következtében felborult, kilenc utas könnyen és egy Király Giza nevű nő súlyosan megsérült. Király Gizát, aki kezét, lábát törte, szállították a kórházba.

A kisebbségi Postás János

Máskor mindig udvarias. Előre köszön, hogy messziről írt, hogy van-e levelem, hogy nincs.

Most kétszer is megszólítom és ő csak áll, a melegben izzadt arcával, nehéz kabátja, sulyos táskája alatt, gondolatokba mélyed.

Egy ideig néz, aztán azt mondja: — Nincs semmi levél. . .

Már tovább akarok menni, mikor rámszól: — Ne tessék haragudni, de olyan zavarodott vagyok, úgy megzavart az élet megint, azt sem tudom így, van-e valakinek levele, vagy nincs. Megint vizsgáznunk megyünk holnapután. . .

És akkor elkezdek panaszkodni. A zsebkendőjével letörli az arcát, a táskáját leakasztja a nyakából és beinvala a kapu alá, ahol hűvös van. — Tetszik tudni — mondja — negyedszer megyünk már vizsgáznunk. Eddig Nagypáradon voltak a vizsgák, most Kolozsvárra kell átmenni. Mi fizetjük a költséget, még jegyet se adnak. Hát most tessék mondani, miből fizessék pontatlanságot, harmadmagammal élek kettőezerkettőszáz lej fizetésből. Ebből lakni, enni, ruházkodni, gyereket iskoláztatni. Ebből cipőt venni, fát vásárolni télire. És most még utazni is, vizsgáznunk Kolozsvárra. . .

Nem tudok felelni a kapu alatt Postás Jánosnak. Száz Postás Jánosnak, akik mind így hordják ki a leveleket, gondolkodva megterhelve, kettőezerkettőszázért.

Ezelőtt két évvel még négyezeröttszáz lej fizetése volt egy levélkészesnek. Azóta, hogy megdrágult az élet, leszállították a fizetését. Megnehezítették a vizsgáját és áttették a vizsgahelyét egy másik városba!

És mindez miért? Mi szüksége van már a negyedik vizsgára Postás Jánosnak? Kell-e valami különösebb képesítés ahhoz, mint az, hogy valaki írni, meg olvasni tudjon, hogy egy levelet lekészbesítsen egy olyan városban, egy olyan utcában, ahol már tizenöt éve teljesít szolgálatot.

Miért vált szükségessé a második, a harmadik és most már a negyedik vizsga? Miért szükséges Postás Jánost, aki csendesen és becsületesen kézbesíti tizenöt évben keresztül a leveleket, minden esztendőben legalább egyszer megremegtetni és megijeszteni egy vizsga eseményes sikeretlen kimenetelével, hogy elveszti az állását, hogy elveszti ezt a kettőezerkettőszázat is és holnap koldulni mehet és éhenhalhat a családjával együtt?!

Vizsgáznunk viszik Postás Jánost. Várakozni százat. Múhonnán ötvenet. Amonnan negyvenet. Vizsgáznunk viszik őket. A multjuk tizenöt éves becsületes szolgálat, emeletről le, emeletre fel. Nyáron, télen, őszkor és tavaszkor, hőségben, hidegben, esőben, mindig.

Ez a multjuk. Hogy dolgoztak, hogy megrokkantak, hogy megöregedtek a munkában.

A jelenük: az agyoncsökkentett kettőezerkettőszáz. A kiáldozott robot és a negyedik vizsga, saját költségére, Kolozsváron.

A jövőjük: egy kilátás és remény arra, hogy talán tovább csökkentsék a kettőezerkettőszáz, hogy majd gimnáziumi műveltséget követeljenek a levélhordáshoz és hogy az ötödik vizsga majd valahol, benn lesz a Regálban, Nagypáradtól körülbelül három napi fizetésnyire.

Gábor István

Hármas szerelmi dráma a bécsi Maria Hilferstrassen

Bécs, július 13.

Véres szerelmi dráma játszódott le a Maria Hilferstrasse egyik kávéháza előtt. Salzer 30 éves bécsi cipőkereskedő együtt ült a kávéházban Geiringer cipőgyárossal és közös nőismerőssel Hahlenfeld Helénnel. Távozáskor, amikor a leány gépkocsiba akart szállani, Salzer hirtelen előrántotta revolverét s mielőtt Geiringer megakadályozhatta volna, a fegyvert a nőre sűtötte, akit a golyó arcán talált el. Ezután Geiringerre fordította a revolvert.

vert.

A golyó a cipőgyáros szívet furta át. Salzer menekülni próbált, a revolverlövésre összecsendült tömeg azonban üldözőbe vette. Mikor a gyilkos cipőkereskedő látta, hogy nem menekülhet, önmaga ellen fordította a revolvert és agyába golyót eresztett. Eddig még nem sikerült kideríteni, a szörnyű hármastagédia okát. Mindössze annyit lehetett megállapítani, hogy Salzer többször is megkérte Hahlenfeld Helén kezét, de mindannyiszor kosarat kapott.

Nyelvvizsga az egész vonalon

A telefonársaságot is kötelezték, hogy vizsgáztassa le a kisebbségi alkalmazottait

Állami, vagy magánalkalmazottak-e a telefonisták?

Kolozsvár, július 13

A kolozsvári postások rettegett nyelvvizsgája értesüléseink szerint egy bukaresti bizottság előtt zajlik majd le. A postások vizsgáztatásával kapcsolatban a legmeglepőbb a kormány az a rendelkezése, amely a telefonársaságot kisebbségi tisztviselőinek vizsgáztatására utasítja, holott köztudomású, hogy a Morgan cég, amely a romániai telefonársaság, magánvállalat és ilyenképp tisztviselői, magántisztviselőknek tekinthetők. Ezzel szem-

ben az állam úgy érvel, hogy Morganék nem a tulajdonosai a cégnek, hanem csak bérlői, tehát Morganék tisztviselői állami tisztviselőknek is tekinthetők, amennyiben a vizsgáztatásról van szó. A kolozsvári telefonársaság vizsgáztatásáról kedden érkezett távirati rendelkezés Capușan vezérigazgatóhoz.

Vajjon, ha az állam azt rendelné el, hogy Morganék pl. görög nyelvből vizsgázzanak, elegendő lenne-e a telefonársaság a rendelkez-

Egy diszes falusi temetés megdöbbentő bonyodalmai

Revolveres zsarolás címén ítélték el Aradon egy görögkeleti lelkészt

Mindössze 50 lej volt az az összeg, amely miatt revolvert használt az elítélt lelkész

Arad, július 13

Éppenséggel nem mindennapi bűnyben hozott ma meglepő ítéletet az aradi törvényszék első tagozata: a bíróság revolveres zsarolás címén egy hónapra ítélte egy aradmegyei görögkeleti lelkészt, akit lelkésztársa jelentett fel.

Temetés — komplikációkkal Ez év első hónapjaiban történt, hogy az aradi ügyészségre különös bűnvádi feljelentés érkezett. A feljelentést Nica Liviu lugazau (Aradmegye) görög keleti lelkész írta alá és ebben azzal vádolta meg egyik község lelkészét, Sciopu Péter camnai papot, hogy becsalta lakására és ott revolvert szegezve melének — 50 lej erejéig megzsarolta.

A feljelentés részletesen ismertette a történeteket. Ez év márciusában történt, hogy Camna községben egy jómódu gazda halálozott el, akinek hátramaradtjai a földi tiszteletadás minden külső jelét meg kívánták adni a temetés alkalmával. Három szomszédos község lelkészét hívták meg a temetésre, hogy segédkezzék a község papjának, Sciopu Péternek a szertartásánál. A meghívottak között volt Nica Liviu is.

A temetés olyan volt, hogy hetekig beszéltek róla az emberek: ilyen kis községben esemény, sőt szenzációszámba megy az ilyesmi. A temetés végeztével azonban olyasmi történt, amit a résztvevő papok közül kettő szintén nem felejt el egyhamar: sulyos komplikációk támadtak holmi ötven lejnyi kegyes adományok miatt.

Mi történt a paplakban? Faluhelyen, görögkeleti hívők között, temetések alkalmával szokás, hogy az elhunyt ismerősei, jóbarátjai, szomszédjai, elvonulnak a koporsó előtt és kegyes célokra ötven banit, ritkán-ritkán pedig egy lej adakoznak. Az így összegyűlt pár lejnyi adományt azután az egyházi összegyűjtő és a lelkész veszi végül is magához. Így történt ez a nevezetes camnai temetésen is, ahol 50 lej gyűlt össze az ötvenbanisokból, mert hát rég nem látott nagy temetés volt ez a bizonyos camnai gyászszertartás.

Az összegyűlt ötvenbanisokat — sum-

ma summárum: ötven lej — a camnai egyházfő össze is gyűjtötte, azonban — és most következik a komplikáció — Nica lelkész magához vette a pénzt, a helyett, hogy azt Sciopu Péternek szolgáltatva volna át a templomszolgá.

Amikor Sciopu meghallotta, hogy a pénz Nica lelkész átvette, azonnal elküldött kollégájáért, akit magához hivatott. Nica fel is kereste Scioput, a camnai lelkészt és éppen e látogatás so-

Megszűnt a régi parlamenti rendszer Bulgáriában

Szófia, július 13

Georgieff bolgár miniszterelnök csütörtök délelőtti nyilatkozatot adott a sajtónak, a bolgár belpolitikai helyzetről. Nyilatkozatában bejelentette, hogy sikerült Bulgáriában végleg kiirtani a macedon terrororganizmusokat. A terrororganizmusok birtokában óriási fegyverkészleteket találtak, s ezek a szervezetek nem-

rán felmerült kérdés képezte a bűnygy tengelyét: mi történt a zárt ajtók mögött a két lelkész között, a paplakban...?

Sciopu lelkész revolverrel „inkasszál”

A feljelentés adatai szerint, amikor Nica belépett Sciopu szobájába, a lelkész határozott gesztussal bezárta a szoba ajtaját, majd revolvert vett elő és felszólította kollégáját, hogy haladéktalanul adja oda a kegyes adományokból összegyűlt pénzt. Ez a veszedelmesen csillogó revolver hatása alatt, minden fennakadás nélkül meg is történt.

A revolveres inkasszó izgalmainak hatása alatt tette meg Sciopu ellen Nica lelkész a fenti feljelentést, amelynek adatait ismertettük. Az ügy főtárgyalását görögkeleti egyházi körökben nagy érdeklődés kísérte és méltán, mert a kínos ügynek igazán feltűnésteltő eredménye lett.

Joga volt-e Sciopu lelkésznek erőszakot alkalmazni — és ha igen, miért nem?

A törvényszék a tárgyaláson a megyei görögkeleti lelkészek egész sorát hallgatta ki. A vita ugyanis elsősorban arról folyt, hogy kit illet meg a temetéseken összegyűlt kegyes adományok összege. A vádlott védelme ugyanis azt igyekezett bizonyítani, hogy a vitás ötven lej Scioput illette meg jogszerűen, mert mindenkor a helybeli lelkész az, aki az egyháztól átveszi az ily módon összegyűlt pénzeket.

A vitának azonban semmiféle gyakorlati alapja nem volt. A védelem minden erőfeszítése arra irányult, hogy megállapítsa: joga volt-e Sciopunak a pénzhez, azonban azt nem tudták bizonyítani, hogy milyen joga alkalmazott erőszakot lelkésztársával szemben.

Egyik környékbeli lelkész, aki maga is részt vett a temetésen, terhelő vallomást tett a vádlottra és végeredményben ezen a vallomáson fordul meg az ítélet sorsa.

Egy hónap — revolveres zsarolásért...

A törvényszék ugyanis úgy találta, hogy ha még bizonyítható is, hogy Scioput illeti meg az ötven lej, semmiképpen sem használhatott a lelkész a pénz beinkasszáálásánál olyan drasztikus eszközöket, mint ahogyan tette. — Hogy Sciopu tényleg revolverrel a kezében követelte a pénz kiadását, azt a terhelő tanu vallomásával bizonyították vette a bíróság. A törvényszék tehát — miután elutasította a védelemnek azt a kifogását, hogy Nica püspöki felhatalmazás nélkül tette meg a feljelentést, — egy hónapra ítélte meg a zsarolás miatt a lelkészt, aki természetesen felebezéssel élt az ítélet ellen.

Valószínűnek látszik, hogy a kínos ügy elintézésébe most már beleszólnak az egyházi hatóságok is. Szinte elképzelhetetlen, hogy Arad kitűnő görögkeleti püspöke, Gergely püspök, tétlenül és beavatkozás nélkül nézze ennek a kínos ügynek a nyilvánosság előtt való további kitergetését.

(b)

LEGUJABB

UJABB HÁROM NEMZETISZOCIALISTA MFRÉNYLET AUSZTRIÁBAN

Salzburgban a nemzeti szocialisták merényletet követtek el egy autogarázs ellen. Bombát dobáltak a garázsba, amely felrobbant és két embert súlyosan, kettőt pedig könnyebben megsebesített. Hét nemzeti szocialistát letartóztattak.

Két Vurarlbergi községben is követtek el merényletet, az egyikben a paplak ellen, a másikban pedig egy Wuls nevű nemzeti szocialista felgyújtotta a Heimwehrhez tartozó egyik paraszt termését. A gyújtogatót elfogták és statáris bíróság elé állították.

REPULÓGÉPKATASZTRÓFA JUGOSZLÁVIÁBAN

Ujvidéken egy katonai repülőgép motorhiba következtében lezuhant. A repülőgép utasai, két katonatiszt, szörnyethaltak.

TATARESCU A FRANCIA MINISZTERELNÖKNÉL

Doumergue köztársasági elnök ma délen villásreggelit adott Tatarescu miniszterelnök tiszteletére.

A francia lapok továbbra is élénken foglalkoznak Tatarescu utjával és azt írják, hogy párisi programjának egyik legfontosabb pontja egy új francia kölcsön felvétele Románia részére és ezért kísérte el a pénzügyminiszter is a miniszterelnököt Párisba.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Augusztus elseje után érvénytelenek a kompenzációs engedélyek

Kivétel Németország, Lengyelország, Csehszlovákia és az Egyesült Államok — Az új kontingentálási rendelet

Bukarest, július 13.

A kormány legfelsőbb gazdasági bizottságával és a Nemzeti Bankkal egyetértésben az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a következő határozatot hozta a jelenleg érvényben levő kompenzációs engedélyek ügyében:

Minden kompenzációs engedély, tekintet nélkül arra, hogy mikor bocsátották ki, 1934 augusztus 1-től érvényét veszti.

A kompenzációs engedély érvénytelensége nem veszik figyelembe, hogy az

engedély birtokosa árubehozatalra, vagy pedig régi adósságok rendezésére kapta a kompenzációs engedélyt.

A rendelet alól a négy deficit kereskedelmi mérlegű állam és pedig Németország, Csehszlovákia, Lengyelország és az Egyesült Államok kivételt képez.

Ezekre az államokra kiadott kompenzációs engedélyek augusztus elseje után sem vesztek el érvényességüket.

Az ipari- és kereskedelemügyi minisztérium már elkészítette az új kontingen-

tálási rendeletet, amellyel július 1-től szeptember 30-ig szabályozza a behozatalt.

A rendelet erre az időre 20 százalékkal leszállítja a behozatalt általában, Angliával szemben 40 százalékkal csökkentették a behozatalt.

A négy állammal szemben, amelyekkel kereskedelmi mérlegünk veszteséget mutat ki, fenntartják az eddigi kompenzációs rendszert, de csak azoknak adnak ki engedélyt, akik igazolni tudják, hogy a múltban is importáltak ezekből az államokból.

IIa 1.90—2.10 élősúlykg-ként.

Párisban 5360 birkát hajtottak fel a vásárra. Az erős kínálat miatt az eladás nehezen ment és az árak csökkentek. — Árak: bárány Ffr. 12—15.40, ürü 8—15.40, birka 6—8.50 huskg-ként.

Bécsben a vágómarnavásár 1732 darabos felhajtásban. Az ökröket csak gyengén tartott árak mellett sikerült értékesíteni, a bikák a vásár vége felé, a kicsontoznivalókkal együtt 3—5 garassal drágultak. Árak ökrök, extrém 1.16—1.21, S. Ia 1—1.15, IIa 0.85—1, bika extrém 0.95—0.98, I-a 0.88—0.95, tehén extrém 1, I-a 0.90—1, II-a 0.88—0.90, kicsontozni való 0.55—0.70 élősúlykg-ként.

A közgazdaság hírei

Tovább estek a selyemárak. A belső selyempiacon tovább tart az árak lemorzsolódása, amely a szezon vége felé megkezdődött. Így például a síma műselyem ára a legutóbbi héten szilárdnak hitt 53 lejes árról lement 51 lejre, miután a pénzügyileg gyengébb gyárak szabadulni akarnak készleteiktől, hogy elegendő tehessenek kötelezettségeiknek. Visszament a külföldi nyomott természetes selyem ára is 10—15 százalékkal. Jobb deszenekért 280—300 lejt fizetnek angróban érte. A nyomott műselyem, mely nemrég szilárdan tartotta magát méterenként 120 lejes árnívón, ma már 80 lejtért is kapható, mert rengeteg áru van a piacon.

A csernovici Tricotania kötszövőgyár egyik társtulajdonosa, Widner, kivált a cégből és saját gyárat akar berendezni.

Az aradi olasz cernagyár, az Industria de Atia eladásáról már megemlékeztünk. A gyárat, amelyet a luccai G. B. Cecchini és dell Dotto cégek alapítottak 100.000 lej alaptőkével, az angol Coats-koncernhez tartozó milánói Molli-rary-cég vette meg állítólag 150.000 lirátért és a berendezést árt is megfizette. Az üzemet valószínűleg beolvasztják ugyanazon koncernhez tartozó tolmácsi cernagyárba.

A kompenzációs alapon létrejött cseh pámulonalkötéseket sorra stornirozzák a felek, mert a román részről előírt rengeteg formalitás annyit vesz igénybe, hogy közben a világpiacon eltolódása következtében az üzlet már nem konvenitál.

Az árubevitelre vonatkozó új francia pénzügyi intézkedések. A francia parlament megszavazta a pénzügyi reformról szóló törvényt, melynek 6. szakasza szerint az elvámolással kapcsolatos különféle illetékeket össze fogják vonni. A 8. paragrafus szerint mindazon cikkeknek, ahol az leegyszerűsítést jelent, a forgalmi adó helyett ugynevezett „taxe unique”-t fognak életbeléptetni. A 9. paragrafus értelmében mindazon cikkeknek, ahol „taxe unique” nincs megállapítva, a forgalmiadó-télt egységesíteni fogják és az egységes adó kulcsa nem haladhatja meg a 25 százalékot. Ezek a változások a Franciaországba irányuló exportot csak abban az esetben érintik, ha az elvámolás alkalmával az adás-vételi ügylet tényleg kitűnik, (mert a forgalmiadó-kötelezettség csak ilyen esetekben áll fenn), továbbá csak azon cikkek esetében, (gabona, magvak, vaj, sajt, burgonya, gomba, friss és szárított főzelék, friss és szárított gyümölcs, aromatisz növények, baromfi, lőtt vad, tojás, ló, stb.), amelyek esetében eddig 0.55 százalékos forgalmiadó volt megállapítva. A vonatkozó végrehajtási utasításokat a törvény szerint folyó hó 31-ig kell közzétenni.

Aratásig erősen feljavult a világ terméshelyzete

350 millió bushel kiviteli fölösleg, Kanadában. Gyöngetermés az Egyesült-Államokban

London, július 13.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézethez érkezett hivatalos távirati jelentések, valamint a gabonatermelő államok szakértőinek becslése alapján a világ terméshelyzete a július 7-én végződött héten a következő volt:

Az északi féltekén:

AZ EGYESÜLT-ÁLLAMOKBAN

a téli búzatermelő övben némi eső és zivatar volt Nebraskában, kevés eső Oklahomában. A hőmérséklet magas. A tengertermő vidékeken az időjárás általában szép és forró. A tavaszi gabonaövényben mindenfelé nagyon nyugtalan és felhős az időjárás, Dél-Dakotában és Minnesotában némi esővel. A hőmérséklet a nyugati övben sokkal magasabb a szokottnál, a szélső keleten pedig magas. A hivatalos jelentés szerint a tavaszi búza alacsony szálmájú és kevésbé duzzadt szemű. A hegyvidéken a búza jól áll. A zab aratása folyik, bár Ohióban még nem elég érett. A tengeri fejlődése egyenlőtlen és a forró napsütés igen sok kárt okozott. A hűvösebb éjszakák azonban némileg javítottak.

KANADÁBAN

az elmúlt héten a Prérie-tartományokban a vetések helyzete sokat javult, kivéve néhány délebbre fekvő, távolabbeső vidéket. Általában könnyű esők voltak a gabonatermelő vidékeken, míg néhány búzatermelő vidéken igen erős záporosók voltak és a beérkezett jelentések szerint átlagban 25.4 millimétert is elértek, sőt Prince-Albertben, Saskatchewanban a 130 millimétert is meghaladták. Sokhelyütt a zivatarokat jégeső kísérte, ami a szépen fejlődő vetésekben igen érzékeny károkat okozott. A búza már kiképződött és sokhelyütt igen előrehaladt, úgyhogy az aratás a normálisnál korábban kezdődhetik. A sáskák, amelyek nagyrésze már kikelt, a hatásosan alkalmazott mérges gázok következtében nagyon meggyengültek. Az eddigi becslések szerint mintegy 350 millió bushel kiviteli fölösleggel lehet számolni.

FRANCIAORSZÁGBAN

az időjárás kedvező és a vetések szépen érnek a kedvező feltételek között. Az eddigi becslések szerint a termés eredményét 8 millió tonnában állapítják meg, ami azonban az időjárás javulásával emelkedhetik.

OROSZORSZÁGBAN

a hivatalos jelentés szerint a déli vidékeken uralkodott szárazság ellenére az átlagtermés az egész országra számítva, semmivel sem lesz rosszabb a tavalyinál.

Egyes búzatermelő vidékeken a búzatermés pedig a közepesnél is jobbnak mutatkozik.

OLASZORSZÁGBAN

az eddigi magánbecslések háromféleképpen szólnak, még pedig az első szerint 6—6.5, a második szerint 6.5—7 és a harmadik szerint 7.5 millió tonna búzára számítanak. Ha ezek a becslések helyesek, akkor a belföldi fogyasztás kielégítésére még mintegy 600 ezer tonna búza bevitele válik szükségessé.

ROMÁNIÁBAN

az árpatermés a legutolsó hivatalos becslésnél mintegy 50%-kal nagyobbak ígérkezik és az átlagsúly is kielégítőnek mutatkozik. A legutóbbi esők, amelyek sokhelyütt igen heves zivatarjelleggel öltöttek, a tengernek igen sokat használtak, de a tengernek még így is több mint a fele igen visszamaradt és legfeljebb október végére érik be, ha ugyan az időjárás addig is kedvező marad. Ahol a legjobban fejlődött a tengeri, ott sem magasabb 90—100 centiméternél. Az eddigi helyzet szerint a tengertermés elegendő lesz a belföldi szükséglet fedezésére és akkor lehet számítani árpa kivitelre is.

BULGÁRIÁBAN

a rozs aratását befejezték, a búzáé pedig most folyik. A legutóbbi esők sokat javítottak egyes tavasziak helyzetén, bár most

már megállapítható, hogy a későbbi vetések a rendkívüli szárazság következtében helyrehozhatatlan károkat szenvedtek.

DANIÁBAN

a búza és a rozs az eddigi jelek szerint nagyon jónak ígérkezik, de a tavaszi kalászosok nagyrésze igen sok kívánnivalót hagy hátra. A rétek is igen sokat szenvedtek a szárazságtól. A cukorrépa eddig nem szenvedett, de sürgősen bőséges esőre volna szüksége.

ARGENTINÁBAN

az időjárás enyhe és kedvezőtlen. A multheti esők jókor jöttek, de most hűvösebb időre volna szükség. Északon megjelentek a sáskák, de előreláthatólag nem sok kárt okozhatnak. Ujabban ismét voltak könnyű záporok, a Pampa-vidék azonban még mindig nagyon nélkülözi az esőt.

AUSZTRÁLIÁBAN

a júniusi eső mennyisége Viktória búzatermelő vidéken az átlagosnak 70%-a volt. Jelenleg az idő borus és esőre van kilátás, ami nagyon szükséges lenne. A terméshozamot az előző 125 millió bushellel szemben legutóbb 156 millió bushelre becsülik. A július végén fennmaradó régi készletet 44 millió bushelre számítják, bár vannak, akik 56, sőt 60—65 millió maradvánnyal is számolnak.

Áru- és pénzpiac

VALUTÁK

A Nemzeti Bank árfolyama:

Svájci frank 32.45—32.85
Francia frank 6.585—6.6375
Osztrák schilling 23.52
Cseh korona 4.16
Pengo 2.24
Dólar 99.40—109.40
Fontsterling 502.50—512.50
Lira 8.60—8.85
Márka 38—40

CSIKÁGÓ

Buza: július 86 háromnegyed, szeptember 88, december 89 egynegyed.
Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptember 57, december 57 egynegyed.
Zab: júliusra nincs jegyzés, szeptember 42.12, decemberre nincs jegyzés.

Nyitás

Zárás

Buza erős irányzat: július 87.87—87.87, szeptember 88.50—88.75, december 89.87—90.00
Kukorica erős irányzat: július 56.73, szeptember 58, december 58.12.
Zab tartott irányzat: július 42.50,

szeptember 42.87, december 43.75.

Rozs erős irányzat: július 64.62, szeptember 65.50, december 67.37.

WINNEPIG

Buza: július 76, október 77.62, december 78.75.

Nyitás

Zárás

Buza erős irányzat: július 76.62, október 78.12, december 79.25.
Árpa: július 43, október 43.87, december 44.50

LIVERPOOL

Buza nyugodt irányzat: július 4.08 háromnegyed, október 5.00, dec. 5.02 egynegyed, március 5.04 egynegyed.

Kukorica tartott irányzat: július 8.04, egykettő, október 8.04 egykettő, december 8.07 egykettő.

ÁLLATPIACOK KÜLFÖLDÖN

Rómában 886 darab szarvasmarha volt a vásáron. Élénkebb irányzat mellett az árak változatlanok maradtak és az egész felhajtás elkelt. Belföldi ökrök I-a 2.25—2.75, II-a 2.05—2.20, tehén I-a 2.10—2.40,

Iskolák Egyesülélete

A székeludvarhelyi róm. kat. fiúnevelőintézet (internátus) az 1934—35 tanévre bennlakásra felvesz magyar anyanyelvű növendékeket. Az intézet kapcsolatos a negyedfélszázados multu, nyilvánossági joggal bíró, magyar tannyelvű, kitűnő székeludvarhelyi róm. kat. liceummal (róm. kat. főgimnázium) s egészségességi klimatikus helyen fekszik. Gondos felügyelet s jó ellátás mellett is az ország legolcsóbb nevelőintézete. Az intézetben jelenleg 19 alapítványos hely is üres, melyre a követelményeknek megfelelő, az Erd. róm. kat. Egyházmegyéhez tartozó növendékeket folyamodhatnak. Kiváncsán prospektust 10 lejes válaszbélyeg beküldése ellenében küld: A székeludvarhelyi róm. kat. fiúnevelőintézet igazgatósága (Ódorheiu).

A HALÁL NAGYHETE PÁRISBAN:

1. **A pokol a föld felett**
2. **A mennyország a föld alatt**
3. **Pokol és mennyország a kulisszák mögött**

Páris, július 13.

A Rue de l'ancienne Comédie és a Boulevard Saint-Germain sarkán, tehát a francia főváros lelkében egy kávéház tarka papírrongyokkal díszítette fel homlokzatát, lámpásokat akasztott ki, zenekart elhelyezte a járdán s ezzel megkezdődött a mulatság. Pillanat alatt sűrű tömeg csődült össze, táncoló párok lepték el az utat, viháncolás, kuncogás, csókolódzás, egy-egy fiatal merészen megreszkírozta a félkezét, egy-egy öreg lemondóan félszemét. A forgalom megállt. Az óriási autóbuszok és a ragyogóra lakkozott magánfogatok tehetetlenül sorakoztak egymás mögött. A zene néha pillanatra elhallgat. Ilyenkor kitisztult az utat s az ujkori forgalom modern szörnyei tovarohannak.

Ugyanez a jelenet szemlélhető a Rue Buci-ben, a Rue Monsieur Le Prince-ben és a Montparnasse-on, valamint a város ezer más részén. Páris megszédült, az aszfaltot elfoglalták a polgártársak és polgártársnők. Négyéves gyermekek és öreg, elkövéredett dámák keringőznek szédítő örvénylésben. Idős urak ingujra vetkőzve lopják vissza még egyszer a fiatalságot. A járdákon ezer és ezer néző tapsol, helyeslő nevet, tombol s harsogó felháborodással utasítja vissza az autóbuszok könyörgő túlkölését.

Versaillesben, Longchampban vakító tűzijáték festi meg az eget. Felvonulások, nyílttéri színjátékok, masírozó zenekarok, versenyek, ünnepélyek. Benne vagyunk a „katorzsszülye”-ben július 14. A Bastille lerombolása, amit Páris már hagyományyszerűen ünnepel, — nem gondolva arra, hogy semmiféle Bastille sem számít, egyik Bastille megy s jön a másik.

A „katorzsszülye” nagyjában négy hélig tart. Szerény szórakozásokkal indul s végén komoly tobzódással járul. Az utolsó napon, 14-én, amely befejezi a nagyhetet, Páris megköttyögösödik. Anynyi derű és nedű ömlik el ezen az egyetlen napon, amennyi egy középeurópai államban évszám sem. Az utcát, mint ama egykori 14-én, megszállja a tömeg.

A külföldinek feltétlenül az a benyomása, hogy az Élet tart nagyhetet Párisban.

—Noha a francia sajtó mérvadóbb, kritikai része a Halál nagyhetének nevezte el az idej katorzsszülyét.

1.

A Grand Palais háta mögött, a Szajna mellett megnyílt a „Biztonság”-kiállítás. Természetes, a biztonság nem szemléltet egyebet, mint öldöklő bizonytalanságunkat. A falon óriási fényképek, méterek és még ennél nagyobbak is, Páris egyes részeit mutatják a háboru alatt, úgy, ahogyan volt, romokkal, tűzveszedelmekkel, halottakkal, örvényekkel. S a fotók mellett öles plakát hívja fel a figyelmet arra, hogy mindez semmi. Most jön csak az igazi hadd-el-hadd! Hiszen akkoriban egy-egy bombavető repülőgép 1000 kilogramm teherrel mindössze 200–300 kilométer távolságra jutott el. Most pedig 5000 kiló teherrel 2000–3000 kilométerre is elszáldul.

Hogy ebből mi a tanulság, arra kiáltó falragaszok figyelmeztetik az esendő polgárt: végy maszkát. Végy gázálló védőtényt! Végy tűzálló butorzatot, meggyújthatatlan fehérneműt, lángra nem lobbánót tapétát!

A hadipár, amely e szerény cikkeket gyártja, oly szívélyes, hogy mindjárt meg is mutatja árúit. A halál nagytökései kiterítették gyártmányait a „Biztonság”-kiállításra, amely nem is kiállítás, hanem mintavásár. Alumíniumbölcsőt kiállítanak, amely teljesen zárt s a csecsemő, aki gumicsővön keresztül szívja az édes anyatejet, illetve a gázmentesített oxigént, csupán egy celluloid-lapon keresztül szemlélhető. Potom áron teljes irodaberendezés szerezhető be s ez a berendezés négy perc alatt bombabiztos fedezékké alakítható át. Az „R. G. Fernex”-cég divathölgyeknek való maszkát kínál eladásra: e maszka alól egy-két fürt elől kilóghat. A „Picon”-gyár csengőfelfeszérelést ajánl, amely támadás esetén önműködően értesíti a ház összes lakóit. „Mosley és Társa” jóindulatúan óvatlól, hogy rejtélyes betonpince nélkül hadd lakhelyed. Részletre is szállít, készíttetésnél ötszázalékos engedmény. A „Lucasy”-üzem dicséri for-

más gumicsizmáit, amely térdig nem engedi a húst lesorvasztani a lábról.

S mindenütt halottak, kimart szemű vakok, elégett fejű asszonyok, elsenesedett tüdejű gyermekek, fulladozó agastyánok. Ne spórolj, ne fukarkodj, elő a pénzzel, ha egyáltalában élni akarsz! La patrie est en danger!

A haza veszélyben van! Boldog önfeláldozással kapardj elő az újabb hadihiteleket s tüssed kupán azt, aki a fegyverkezés ellen mer beszélni!

2

S ha erre még a „Biztonság”-kiállítás után sem volna kedved, akkor itt van a „mikroba-háboru”. A bacillus-bombázás, amellyel a németek el akarják emészteni Páris s Londont. A főpróbák, a kiváló Wickham Steed szerint, aki leleplezte a dolgot, már meg is történtek. A Hitler-ügynökök egyelőre ártatlan bacillus-kulturákat bocsátottak szét a két világ város földalatti villamosának alagutjaiban.

Ami Hitleréket illeti, tőlük nyilván kitelnék ez a bacillus-kultura.

A dolog azonban mégis légbőlkapott. Franciaország legelső bakterológusa, Charles Nicolle egyetemi tanár, az

„Intézet tagja” maga leplezi le, hogy mikroba-háborúról beszélni sem lehet. Az ember egyelőre azt sem tudja, hogy a ragályok miért törnek ki, mikor törnek ki? Kozmikus hatások, légkör, szárazság, nedvesség, meleg és fagy s ezer más ok játszik közre. A francia Pasteur-Intézet olyan vírus-t állított elő, amely a patkányt azonnal megölte. De a mikor a tömeges kipusztításra került a sor, a hatás a semmivel volt egyenlő. A nagy járványok a természet fegyverei. Az ember nem uruk, csak áldozatok.

— Nem a laboratóriumok a veszélyesek, hanem azok, akik azt hirdetik, hogy a laboratóriumok veszélyesek! — fejezi be a professzor.

Józanabb korszakban az emberek azt mondták volna, no csak, milyen különös, hogy az új 3000 milliós frankos hadihitel, az új hadikiállítás és Weygand tábornok, vezérkari főnök angliai útja éppen egybeesik a kitünő Wickham Steed leleplezésével.

— A régi Németországnak egysoros cáfolata elég volna arra, hogy az emberek mulassanak ezen a rászedésen! — írja George Bernhard

Megfékezte a munkakamara a szászvolkányi szénbánya-vállalat embertelen szándékát

Önként hagyják el munkahelyeiket a munkások a tarifáitól függetlenül

Brassó, július 12.

A szászvolkányi szénbányához mult hét csütörtökén — amint jelentettük — kiszállítottak a Brassói munkafelügyelőség és munkakamara megbízottai, hogy kivizsgálják az elbocsátott 157 munkás ügyét. A kiszállított bizottság indokolatlanul találta a munkások elbocsátását és tárgyalásokat kezdett a bánya vezetésével, azonban csütörtökön nem tudtak megállapodásra jutni. A bizottság hétfőn ismét megjelent a szászvolkányi szénbányánál és folytatta a megkezdett tárgyalásokat, amelyek ezalkalommal eredményhez is vezettek.

Az elbocsátásra ítélt 157 munkásból idő-

közben 28-an önként eltávoztak, mert nem bírták azokat az embertelen állapotokat, amelyek a bányavállalatnál uralkodnak.

A megegyezés szerint a megmaradt 129 munkásból a vállalat csak 14-et bocsát el, olyanokat, akiknek nincsen családjuk. Ez a 14 munkás is munkában marad mindaddig, míg a hazautazáshoz szükséges vasúti-jegy árának 50 százalékát megkeresi, a vasúti-díj felét pedig a munkügyi felügyelőség fizeti. A többi munkás elbocsátásától a munkügyi felügyelőség és a munkakamara erőfeszése következtében elállott a bányavállalat.

35 kilométert kell gyalogolni a betegnek, hogy a betegsegélyzőtől orvosságot kapjon

Van recept, de orvosság nincs — Hiábavaló egy járás sérelme, ha a betegsegélyező-központnak nem fontos a gyógyszerellátás

Marosludas, július 13.

Az új betegsegélyezési törvény az önálló iparosokat is arra kényszerítette, hogy tagjai legyenek a betegsegélyzőpénztárnak és mindjárt a legmagasabb díjat, havi 156 lejt fizessenek. Az általános felzudulásra leszállították ezt az összeget havi 52 lejre.

Az iparosok az évek óta tartó gazdasági leromlást, már olyan nagy mértékben érzik, hogy például a marosludasi iparosok közül nem egyenél ez a minimális díj fizetése is nagy kérdés lett. Marosludason is — mint mindenütt — nem keltett valami nagy örömet ez a kényszerség, de fokozta ezt még az is, hogy a tordai betegsegélyző-központ megszűntette a betegsegélyző pénztár Marosludason levő kirendeltségét.

Cheresdi Augustin, marosludasi ipartestületi elnök, nem egy évben emelt szót a tordai központnál, helyi vonatkozású sérelmek orvoslására, azonban semmi eredményt nem tudott elérni. Végül a sok kérés és memorandum után az iparosok már a tagsági díjak fizetését akarták megtagadni.

Erre aztán a tordai központ a sérelmek megvizsgálására — a főorvos vezetésével — bizottságot küldött ki Marosludasra.

Több egyéni sérelmet felsorolása után a tagok különösen azt kívánták, hogy az itteni betegsegélyző orvosnak ne havi 1300 lej, ha-

nem a törvény értelmében magasabb fizetést adjanak, hogy az orvost is ambicionálja valami. A fő kívánság pedig az volt, hogy az orvos mellett lévő kizigyezőszertár helyett a járás részére a betegsegélyző-gyógyszertár egy kirendeltséget állítson fel, vagy pedig az orvosi receptet a beteg, valamelyik itteni gyógyszerertárnál készíthetesse el, a betegsegélyző pénztár terhére.

Evek óta tart ugyanis az az állapot, hogy az orvostól átveszi a beteg a gyógyszerreceptet, amelyik a tordai betegsegélyzőpénztár gyógyszerertárához szól. Lelkiismeretlenség, hogy a betegsegélyző arra kényszerítse a beteget, hogy a gyógyszerreceptjével a 35 kilométernyire fekvő Tordára gyalogoljon.

Tekintettel arra, hogy a bizottság kiszállása óta már hónapok multak el, de semmiféle intézkedés nem történt, kérdezzük a 8000 lakosú Marosludas és a járás nevében is a tordai betegsegélyző-központ vezetőit: meddig tart még ez az áldatlan állapot és mi lett a sorsa azoknak a jegyzőkönyveknek, amelyeket erről az ügyről felvettek?

Marosludasról havonta közel 30.000 lejt szállítanak a tordai központba és ennek ellenére úgy tekintik ezt a községet, mint a legsötétebb gyarmatot.

Sürgős intézkedést kérünk.

A mai Németország azonban hiába cserél.

3.

A halál nagyhetének harmadik drámája az hogy a párisi színházak kaput zárnak. Azt lehetne hinni, ha az ember a műsorokat végigtanulmányozza, hogy az idenyt a vigjátékok s bohózatok töltötték ki. Pedig a tragédiák voltak programon. De a tragédiák láthatatlank voltak a színpalak mögött zajlottak le. Az öltözőkben és az igazgatói irodákban.

A színészek egy része nem kapott fizetést. Vagy ha igen, részesedést kapott. Százalékot a jövedelemből. De miután jövedelem alig mutatkozott, legtöbbször éheztek.

Éppen úgy, ahogyan Középeurópában. Mint egy rossz vidéki társulatnál. Mint vándorkomédiásoknál.

A párisi színház, ez évben először, általánosságban ráfizetett.

Mindössze három darabja volt a szezonnak, amely befutott: a Tovaritch, a l'Ecole des Contribuables és a Les Temps difficiles. Egyébként szegénység, bukás, agónia, riadalom, vihar és háboru mindenütt.

Ez az elhullás persze nem olyan szomorú, mint a „Biztonság” vagy a bacillus kultura. De éppen olyan jellemző jelenség.

Vita folyik, mi menthetné meg a színházat? Új szerkezet? Új stílus? Olcsóbb helyárak?

Ostobaság! Nem új stílus kell, hanem új szellem!

Amely a bacillus-kulturák idején nem a házasságtörési kultura rozszant háromszögében kalmárokodik.

m. i.)

Tizenkét pénzhamisítót logtak Bánffyhunyadon

Kolozsvár, július 13.

A bánffyhunyadi rendőrség razziát tartott, mert az utóbbi időben feltűnően elszaporodtak a pénzhamisítók. Tizenkét embert tartóztattak le és közülük hatot, Rostás Péter cigányt és öt társát, ismert bűntettelt előéletű pénzhamisítót, beszállították a kolozsvári rendőrségre. A többi hat gyanúsított Bánffyhunyd-környéki gazda, akiket azzal vádolnak, hogy 60 ezer lejt adtak a pénzhamisító cigányoknak, a „gyártási költségekre”.

Ajálkozott, hogy elkíséri szatán utközben meg akarta gyilkolni beteg legénytársát

Belényes, július 13.

Tegnap össetalálkozott Aradon Kotró György fiúesi és Lika György petróci legény és a vonaton együtt indultak hazafelé. Utközben Kotró elmondotta, hogy nagybeteg és attól fél, hogy a vasuti állomástól nem tud egyedül hazamenni a falujába. Lika erre felajánlotta, hogy segítségére lesz és elkíséri, hogy baja ne történjék utközben.

A belényesi állomástól gyalogszerrel el is indult a két legény Fizes felé. Este 10 óra tájban Szenes község mellett Kotró rosszul lett, leült és elaludt. Társa ekkor

egy hatalmas kővel fejbevágta, mire a legény felébredt s megkérdezte:

— Mit akarsz?

— Add ide az írásaidat! — követelte Lika.

Kotró tudta, hogy a „segítőtárs” a pénzére vágyakozik s menekülni akart, megfutmodott, de betegsége miatt és súlyos fejséből nem tudott gyorsan szaladni. Lika csakhamar utolérte s késével

14 szurást ejtett Kotró testén, majd elszedte cselédkönyvét és a nála lévő 3 ezer lejt.

A sebesült ordításaira előkerült egy munkás, aki bevitte Kotrót a közeli községbe. Véletlenül itt tartózkodott ebben az időben Palpuji belényesi csendőrszervező, aki azonnal nyomozni kezdett a borzalmas ügyben. Az őrmesternek reggel fél 4 órakor sikerült is elfogni a késelőt, aki nem ismerte ezt a vidéket és a mezőn kóborolt. Lika türelmesen beismerte tettét. Az elrabolt írásokat s a 3 ezer lejt is megtalálták nála. Csütörtökön az elvetemült legényt bekísérték a nagyváradi ügyészre.

SPORT

„Turánk egyik legnehezebb mérkőzése a brassói”

— mondja Guttman, a Hakoah vezetője

Brassó, július 13

A Hakoah csapata csütörtök reggel megérkezett teljes csapatával. A sportruhás fiukból csak úgy sugárzik, hogy sportember — futballisták... Mindegyikük — „jókötésű”.

Vezetőjük és trénerük — Guttman a „legendás” MTK hajdani nagyhírű centerhátja — mondja:

— Eddig nem voltak túl nehéz mérkőzéseink. A brassói lesz egyik legnehezebb. Őszinte legyek? Félek az eredménytől... Rossz előérzetem van...

Még ma eldől, hogy futballtréner előérzete szokott-e csalni...

Hakoah Bécs—Buhus S. C. 8:1 (4:1). Utközben Buhusban is kiszállt a Hakoah és — ontotta a gólokat.

Két öngóllal veszített a Hungária Prágában

A harmadik mérkőzés Bécsben lesz

Prága, július 13.

A Spárta ugyanolyan arányban győzött, mint a Hungária Budapesten. Így harmadik mérkőzés (illetőleg hatodik) is lesz.

Tizenkétezer néző előtt az osztrák Beranek bíraskodásával kezdődik a játék. Az első félidőben Spárta főjén, de a Hungária szívesen védekezik. Az első félidőben különben nem megy a játék. A második félidőben megélenkül az iram. A 25. percben Kalocsay lefut és head, kavarodás támad, Szabó kapus boxolja a labdát — saját kapujának felső sarkába. 1:0. A 31. percben Dudás kapusból nagyszerűen eltalálja a labdát, amely zsinóregyenesen száll a kapuba. 1:1. A 40. percben Braine lövésebe boxol bele újra Szabó — ismét léc alá kerül a labda. 2:1.

A második félidőben a cseh Nejedlyt és a magyar Mándit egy összecsapás után kiállította a bíró.

Mérkőzés után nyomban összeültek, egy a harmadik mérkőzés színhelyét megbeszéljék. A Hungária hallani sem akart róla, hogy Prágában játszanak. Végre abban egyeztek meg, hogy vasárnap Bécsben játszanak.

NAC — CFR 6:1 (3:0)

Bukarest, július 13.

Szerdán barátságos mérkőzést játszott a NAC a bukaresti CFR ellen és könnyen győzött, Rónay (2), Bodola (2), Kocsis és Kovács góljaival. A CFR egyetlen gólját 11-esből Attila szerezte.

Tilos a villanyfényes játék Németországban, — mert a szövetség úgy látja, hogy túlságosan elüzletesezik ezzel a futballt.

BORLAIGNE

Wacker Bécs FC Brage 7:1 (4:1). A Wacker svédországi turája.

Bratislava, Ligeti kombinált—FC Bologna 2:1 (1:1). A Bologna tréningmérkőzése szerdán.

Lengyelországgal igen, Franciaországgal nem. Az elnöki tanács szerda esti ülésén megállapították, hogy Románia válogatott csapata október 14-én játszik Lengyelországgal. Franciaország viszont lemondja a mérkőzést, mert a francia szövetségnek nincs szabad terminusa.

Egy-egy közép-európai kupa meccsen tiltották el a magyar Keményt (Ferencváros) az olasz Monzegliot, (Bologna) és a cseh Cstyrokyt (Spárta), mert kállították őket. A kladnoi Bouska ügyét áttették a cseh szövetséghez ítéltre.

Téli sport

Nyáron sem pihen a nemzetközi korcsolyaszövetség...

(megállapították a jövő évi nagy versenyek időpontjait)

Stockholm, július 13

A nemzetközi korcsolyaszövetség megállapította a jövő Európa és világ bajnokságok időpontjait.

Eszerint:

MUKORCSOLYAZÁS

Európa bajnokság: január 26—27 Davos.

Világ bajnokság: február 9—10 Bécs.

GYORSKORCSOLYAZÁS

Európa bajnokság: február 9—10 Helsinki.

Gyorskorcsolyázás: február 22—23 Oslo.

Atlétika

Eszterország—Lettország 81:71. A jobb eredmények: suly: Wüding (e) 1534 m., gerely: Sule (e) 65.20 m., távol: Kuttis (e) 707 cm., rud: Erman (e) 380 cm., 200 m.: Kivits 22.8 mp., diszkosz: Wüding 45.67 m., magas: Kuse (e) 190 cm.

A prágai munkásolimpiász atlétikai eredményei közül kimagaslik Hansen Norvégia 11 mp-es 100 méteres és 23.4-es 200-as. Az 500 méteres futást a magyar Németh nyerte fölényesen 16:26 mp alatt. A távolugrásban Sandtner Prága győzött 6.57 m-rel. A női számok közül a 100 méteres futást a magyar Deák nyerte 13 mp-cel. Úszásban a 100 méter gyorsat Szedlacek Prága nyerte 1:03.6-tal. A vízpolóban Csehszlovákia 11:5-ra verte Magyarországot, Prága 6:1-re Teplicét.

A magyar munkásatléták még a következő jó eredményeket érték el:

10.000 méter: 1. Németh MTE 53:44.4 110 m gát: 1. Benlsik MTE 18.2 mp. Női távolugrás: 1. Deák MTE 485, 2. Dudás MTE 475. 200 m: 1. Deák MTE 28.6 mp. 60 m: 1. Deák MTE 8.1

SZOVÁTA- //

FÜRDŐN

látogassa a legjobb

ÉTTERMEK-t.

ISTVÁN-t,

melynek elsőrendű vezérei és erdélyi konyhája van. Speciális rostonsülték. — Menü és étlap szerint, olcsó árak. Abonamák elfogadhatók. Estekitűnő jazz-zenekar és tánc.

Lopott, hogy a szerelőjének pénzt adhasson

Bukarest, július 13

A bukaresti rendőrség szerdán este letartóztatta Partik Jozefin csikmegyei Remete községből való cselédleányt, aki Leucutia Aurél ismert nemzeti-paraszt-párti politikusként szolgált.

A cselédleány ellen az volt a vád, hogy gazdájának pénzszerkevényéből nagyszegű pénzt lopott ki.

A rendőrségi kihallgatás alkalmával Partik Jozefin bevallotta, hogy körülbelül másfél hónappal ezelőtt

ellopta gazdaja pénzszerkevényének kulcsát, arról másolatot készített s ennek segítségével szinte naponta megdézsmálta a pénzszerkevény tartalmát.

Ilyen módon ezen aránylag rövid idő alatt 60 ezer lejt lopott el.

Ezt a pénzt — vallotta a tolvaj leány — teljes egészében egy László László nevű fiatalembernek adtam.

A rendőrség letartóztatta a fiatalember is, aki bevallotta, hogy a pénzt csakugyan elfogadta, de nem ismerte a cselédleány által olyan bőkezűen neki ajánlkozott összeg eredetét.

A pénzből 40 ezer lejt szüleinek küldtem haza — mondta az önzetlen szerelmes — a többiből pedig kiruházkodtam.

A cselédleányt, akinek ebből az egész ügyből csak az a többhavi fogház maradt meg, amit a bíróság majd kiró rá és a zsaroló lovagot, az ügyészégi börtönben helyezték el.

Szerkesztői üzenetek

B. G. 37—35—332 sz. előfizető. Romániában ma már valóban csak az állami osztálysorsjáték működik. Külföldi sorsjegy árusítását az államkincstár nem engedélyezi s a magunk részéről a leghangzatosabb ügynöki fogásokkal dicséret külföldi sorsjegy, vagy nyereménykötvény megvételét sem ajánljuk, mert a sorsjegy kifizetése után többé hirt sem hall a húzások és nyeremények felől. A temesvári bankháznál itt nem tudunk felvilágosítást adni. Sziveskedjék válaszbélyeges levélben temesvári munkatársunkhoz, Kőműves Géza urhoz fordulni. Cím: Temesvár, Str. Eminescu 2. (Rochofszky István leveleivel).

W. S. Nagyvárad—Sinaia. Ön a verselésben még annyira sem „perfekt”, mint a helyes- és gépirásban. Versei nem árulnak el tehetőséget, elcsépeltek, egyszerűtlének. Ajánljuk, keressen magá-

Havonként megjelenő DIVATLAPOK

Die Schöne Vinerin, szabásmintával 40 lej
Rekord, magyar- és németnyelvű kiadás szabásmintával 40 lej
Preferences, francia divatlap, szabásmintával 35 Lei
Modes et Travaux, francia divatlap, szabásmintával 40 Lei
Femina, francia divatlap 20 Lei
Párisi Divat, francia divatlap 20 Lei
Pósta megrendelésnél kérjük a pénzt előre beküldeni, 5 lej portóköltséggel együtt. Utánvétellel nem szállítjuk fentieket. Kaphatók a Brassói Lapok Könyvosztályában Brassó, Kapu-utca 56-58. udvarban.

nak más szórakozást: az „irodalommal” nem igen érdemes foglalkozni.

R. L. Kolozsvár. Ha eddig nem kapott volna választ, akkor valószínű, hogy az irodalmi anyag nagy torlódása miatt nem tudtuk kézíratait átnézni. Bizonyosabbnak látszik, hogy az üzenetet már közöltük, csak elkerülte az ön figyelmét.

Hü olvasó, Fogaras. Sorra kerül az is!

Váradi költő. Egyelőre a legjobb akaratral sem „fedezhetjük fel,” mert verse csak az egyfásra halmozott szavak zürzavara, noha szimboliztikusan mondani akar valamit. Az e fajta titokzatos sejtetés ma már nem mondanivaló. Kifejezés-módban is ujszerűbbnek, egyénibbnek kellene lennie.

J. Károly, Piski. Kérdéseire néhány napon belül a „Konverziós tanácsadó”-ban kap választ. Sziveskedjék tehát a lapot figyelemmel kísérni.

K. J., Chioclis. Már annakidején megüzentük, hogy egyedül csak nb. levelének adatai alapján nem tudunk foglalkozni az ügygel, mert nem tehetjük ki magunkat egy súlyos kártérítési per következményeinek. Ismernünk kellene az ügy más vonatkozásait, legelső sorban pedig azt, hogy amennyiben Ön már tett törvényes lépéseket, milyen eredménnyel jártak azok?

Sz. Róza, Szamosujóvár. Sziveskedjék kissé pontosabban meghatározni az időpontot, amelyben az a kérdéses hirdetés megjelenhetett. Így kissé nehéz és bizonytalan a keresgélés és nem is vezet eredményre. Szíves válaszáig leveleit és a válaszbélyegét megőrizzük.

G. J. 1. Benzinnel, étterrel megnevésített vatacsomóval dörszölje át a foltot, azután szalmiákszeszes langyos vízzel, kefe és kevés szappan segítségével mosse át újra a folt helyét. 2. Rengeteg eljárás van. De kérdése nem elég „precíz.” Eredetileg szőke haj, vagy szőkére festett haj színeinek megtartásáról van-e szó? Ha a haj eredeti szőkeségét akarja megtartani, akkor legjobb és legártalmatlanabb a kamilla-tea főzetével való mosás. Ha a haj festés által lett szőke, akkor azt újra és újra kell festeni, mert különben az eredeti szín mindig meglátszik a haj növekedésével kapcsolatban.

A TÜNDÉRUJAK

régebbi évfolyamaiból egyes számok a B. L. kiadóhivatalában kaphatók.

Ennek a nagyszerű magyar kézimunka újságának régebbi számainak kiadóhivatalunk a pénz e-dzsetes beküldése mellett a következő árakban szállítja:

5 füzet megrendelése esetén drb.-ként 20 Lei
10 " " " " 15 "
20 " " " " 13 "
25 vagy több füzet " " 11 "

A Tündérujak friss számai példányonként 45 — leibe kerülnek.

Ezek a régebbi példányok tehát nagyon olcsók és így a jó háziasszony asztaláról nem hiányozhatnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Garantált, tiszta havasi csemege-méz eladó. Érdeklődni Remiásch Imre, Ditráu. 13283

Állást nyer

Droguista-segéd, jomjegyelés, drogua-, kozmetika-szakmában teljes jártassággal bíró, románul, németül, magyarul perfectül beszélő, detailüzletünkbe

felvétetik. Vojtek és Weisz drogueria, Arad. 13313

Házasság

Intelligens családok gyermekei közreműködéssel szereznek házasságot köthetnek. Módszerem abszolút diszkrét és egyéni. Komoly érdeklődésre díjtalanul válaszolok. Juresákné, Oradea, Reg. Ferdinand 7. sz. 13338

Könyvek

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötte 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

FIAIALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnelv, stb. Ára színes borítóval 50 lej.

Felolősszerkesztő: Kocsis Béla

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS

GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozások nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálösztön. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.